

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2025-02-07

Diarienummer:
SCN-2025-00042

Handläggare:
Magnus Tibbing

Socialnämndens årsbokslut 2024

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** godkänna ekonomiskt årsbokslut 2024,
2. **att** godkänna nämndens uppföljning av verksamhetsplan tillsammans med socialnämndens sammanställda analys, avseende verksamhetsåret 2024, samt
3. **att** till kommunstyrelsen överlämna nämndens bokslutshandlingar, uppföljning av verksamhetsplan samt socialnämndens sammanställda analys.

Ärendet

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen har ålagt nämnden att två gånger per år redovisa arbetet med nämndens verksamhetsplan. Syftet är att säkerställa tillräckliga underlag för fortsatt planering och uppföljning, samt att tillgodose lagkravet om kommunal redovisning (1997:617).

Ärendet behandlar nämndens ekonomiska bokslut, uppföljning av nämndens verksamhetsplan samt nämndens sammanställda analys avseende 2024.

Beredning

Det ekonomiska bokslutet för 2024 har tagits fram i samarbete mellan kommunledningskontorets ekonomistab och avdelningarna inom socialförvaltningen.

Uppföljningen av nämndens verksamhetsplan för 2024 och socialnämndens sammanställda analys har skett tillsammans med förvaltningens avdelningar, men sammanställts vid förvaltningens enhet för strategiskt stöd.

Föredragning

Socialnämnden hade ett underskott på 24 miljoner kronor för helår 2024. Barn och ungdomsvårdens underskott var 36 miljoner kronor, varav 4 miljoner kronor avser barn och unga med funktionsnedsättning. Missbrukarvård och övrig vård för vuxna hade ett överskott på 14 miljoner kronor. Bägge de verksamheterna hade dock högre kostnader för vårdinsatser jämfört med budget och föregående år. Volymökningar har skett inom familjehemsplaceringar och stödboende för barn och ungdomsvården och tvångsvårdsplaceringar (SiS) för missbrukarvården. Flyktingmottagande och Familjerätt och familjerådgivning hade ett överskott på 2 respektive 1 miljon kronor i årsbokslutet. Resultatet hade en positiv avvikelse på 6 miljoner kronor jämfört med den helårsprognos som lämnades i samband med delårsbokslutaugusti. Den främsta anledning är högre ersättning på återsökta kostnader hos Migrationsverket jämfört med vad som beräknades i prognosen.

Uppföljning av verksamhetsplan för verksamhetsåret 2024

Socialnämnden bedöms ha genomfört de uppdrag och åtgärder som socialnämndens verksamhetsplan omfattar.

I **bilaga 1** redovisas rapporteringen kopplat till kommunfullmäktiges fokusmål, uppföljning av arbetet inom verksamhetsplanens uppdrag, samt vilka åtgärder som knutits till respektive uppdrag. Sammanställningen omfattar även nämndens tillkommande uppdrag och särskilda rapportering, vilket tillkommer under verksamhetsåret och inte ursprungligen omfattats av nämndens verksamhetsplan.

Socialnämndens sammanställda analys

Socialnämndens sammanställda analys, **bilaga 2**, syftar till att ge en överblick över socialnämndens verksamhetsår. Där redovisas hur nämnden ser på aktuellt läge utifrån förändringar i målgrupper, lagstiftning och omvärld. Analysen innehåller bland annat händelser som bedöms ha haft särskilt stor betydelse och de framtida utmaningar som identifieras, men också hur nämndens grunduppdrag utvecklats över tid, samt beskrivningar av hur nämnden bidrar till att kommunfullmäktiges inriktningsmål förverkligas.

Barnkonsekvensanalys

Uppföljningen av verksamhetsplanen är viktig för att säkerställa att nämnden bedriver verksamhet som kommer barn tillgodo och som omfattas av nämndens uppdrag. Redovisning av nämndens ekonomi är också ett led i att säkerställa att nämnden bedriver verksamheten effektivt, och ger transparens i hur nämndens resurser används. Ställningstagande till dessa redovisningar bedöms dock inte ha några direkta konsekvenser för barn.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 2025-02-07
- Bilaga 1, Uppföljning a verksamhetsplan 2024
- Bilaga 2, Socialnämndens sammanställda analys 2024
- Bilaga 3, Analys av ekonomiskt utfall 2024
- Bilaga 4, Nyckeltal IFO

Socialnämnden

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör

Socialförvaltningen

Datum:
2025-02-07Diarienummer:
SCN-2025-00043Handläggare:
Magnus Tibbing

Bilaga 1 - Uppföljning av verksamhetsplan 2024

I samband med årsbokslutet sammanfattas hur arbetet med uppdrag och åtgärder fallit ut, samt på vilka vis detta bidragit till uppfyllande av kommunfullmäktiges fokusmål.

I bilagan redovisas nämndens rapportering inom respektive fokusmål och uppdrag. För respektive uppdrag framgår vilka åtgärder som kopplats till uppdraget. Uppföljningen omfattar också nämndens rapportering i tillkommande uppdrag, och nämndens svar i den särskilda rapporteringen.

Fokusmål 1

Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Nämndens verksamhet bedöms delvis leda till de resultat den vill se inom målet.

Socialnämnden redovisar ett negativt resultat om **-23,5** miljoner kronor.

Barn och ungdomsvården har en negativ avvikelse på 32 miljoner kronor i jämförelse med budget. Under första halvåret 2024 var fler barn i behov av vård än väntat. Resultatet kan huvudsakligen förklaras av ett fortsatt högt inflödet av nya ärenden tillsammans med ett stort vårdbehov i aktuella ärenden. Målgruppen med komplex problematik utgör en mindre del av brukarna, men står för en ökad andel av nämndens vårdkostnader. Nämnden har vidtagit åtgärder under 2024, exempelvis genom att arbeta för minskade volymer av de mest kostnadsdrivande vårdformerna. Dessa åtgärder har gett resultat på så sätt att färre barn har vårdats utanför det egna hemmet under 2024, men med ett genomsnittligen högre vårdbehov har vårdtyggen ökat. Åtgärderna bedöms dock skapa bättre förutsättningar inför 2025 och framåt.

Missbrukarvård och övrig vård för vuxna uppvisar ett positivt resultat om 10 miljoner kronor i jämförelse med budget. Även om verksamheten har ett positivt utfall är resultatet svagare än prognosticerat. Detta förklaras av att fler individer än väntat var i behov av heldygnsvård enligt lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). Hela budgetavvikelsen kan härledas till detta eftersom vården är omfattande och kostsam – men sådan vård kan rädda liv och bedömdes nödvändig.

Uppdrag	Status	Åtgärder	Kommentar
<p>1. Frigöra tid och resurser till i kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.</p>	Klar	<ul style="list-style-type: none"> › Utveckla användandet av stödprocesser och förvaltningsgemensamma stödfunktioner. 	<p>Nämnden för ett kontinuerligt arbete för att identifiera förändrade behov eller andra öppningar där anpassningar i processer eller stödfunktioner bidrar till att eliminera onödig administration. Nämnden har under hösten 2024 fattat beslut om så kallad ersättningskanning av originalhandlingar vilket kommer att medföra minskad pappershantering inom förvaltningen.</p> <p>Rapporteringen avseende uppdrag 1 ska rapporteras i en särskild mall. I mallen beskrivs de åtgärder som nämnden vidtagit i syfte att effektivisera och minska onödig administration på följande sätt:</p> <ul style="list-style-type: none"> › Leverans/insatser: <ol style="list-style-type: none"> 1. Utvecklingsarbete via det digitaliseringsteam som inrättats 2023. 2. Ersättningskanning och översyn av informationshanteringsplan. › Effekt: <ol style="list-style-type: none"> 1. Stöd för utveckling av enklare och mer rättssäkra handlägningsprocesser samt minskat avstånd mellan kärnverksamhet och supportfunktioner. 2. Nämnden har arbetat med att utreda och skapa förutsättningar för en helt digital hantering av personakter, och sett över sin informationshanteringsplan. Genom implementeringen av detta minskar den administrativa bördan såväl som hanteringen av fysiska handlingar, vilket frigör resurser för såväl socialförvaltningen som Stadsarkivet. › Sätt att mäta <ol style="list-style-type: none"> 1. Bland annat andelen ansökningar och orosanmälningar som inkommer via e-tjänst. 2. Antal inskannade handlingar som härrör från personakt, samt hur många av dessa som saknar betydelse för forskningsändamål och som med förändrade riktlinjer kan gallras.
<p>3. Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.</p>	Klar	<ul style="list-style-type: none"> › Förbereda och implementera digitala tjänster för säker digital kommunikation. › Förbereda och implementera e-tjänster för brukare. › Utveckla digitala verktyg i kärnverksamheterna. 	<p>Nämnden har arbetat utifrån den plan för digitaliseringsarbete som presenterades i socialnämnden i mars 2024. Digitaliseringsteamet är centrala i arbetet för utveckling av digitala välfärdstjänster genom att samordna och prioritera utvecklingen. Teamet omhändertar verksamhetens initiativ, sorterar och prioriterar dessa, samt för löpande dialog med såväl IT-leverantörer som interna parter</p> <p>Under 2024 har nämnden fortsatt arbetat för att utveckla och införa tjänster och stödfunktioner, samarbete med nämndens leverantör av verksamhetssystem. Ett exempel är e-tjänsten ”meddelande till brukare” som planeras att införas under början av 2025</p> <p>Under 2024 tillsattes en arbetsgrupp som undersöker möjligheterna att bredda användning av automatiserade processer (RPA) och förutsättningarna att implementera AI-verktyg.</p>

Uppdrag	Status	Åtgärder	Kommentar
<p>4. Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen.</p>	<p>Klar</p>	<ul style="list-style-type: none"> › Vidta hälsofrämjande åtgärder, i samråd med fackliga organisationer och skyddsombud, för att säkerställa arbetsmiljön för förvaltningens medarbetare genom en hållbar arbetsbelastning och återhämtning. › Kartlägg behov och ta fram rutiner för säkra och trygga hembesök. 	<p>Kompetens och befogenhetstrappan bedöms fortsatt vara ett av de främsta verktygen för att säkerställa en god arbetsmiljö, bland annat som ett verktyg för att stärka kompetensförsörjningen och minska personalomsättningen. Därför har implementeringen av kompetens- och befogenhetstrappor fortgått och breddas under 2024, inom såväl avdelning barn- och ungdom som avdelning vuxen. Under 2024 har nämnden sett resultat i form av minskad personalomsättning samt behov av konsultstöd, vilket bedöms bekräfta att trapporna ger önskad effekt. Inom avdelning barn och ungdom myndighet har införandet av kompetens- och befogenhetstrappan utvärderats, med huvudsakligen mycket positiv respons från medarbetarna. I vissa fall visade dock utvärderingen på områden där mindre förändringar kan ge förbättringar, exempelvis kring innehållet och strukturen på introduktionsplanen. Utifrån dessa förslag har justeringar implementerats, men eftersom det krävs ett kontinuerligt arbete för att säkerställa att trappan är aktuell och förankrad så fortgår detta arbete. Inom avdelning vuxen utreds förutsättningar att bredda kompetens- och befogenhetstrappan till fler yrkesroller. Att applicera kompetens- och befogenhetstrappan på en annan yrkesroll bör föregås av ett gediget förarbete, eftersom olika yrkesroller skiljer sig avseende vilka kompetenser och befogenheter som är relevanta, och arbetet med detta fortsätter under våren 2025.</p> <p>För att säkerställa att alla medarbetare har en hållbar arbetssituation som medger möjlighet till återhämtning har avdelning barn- och ungdom myndighet inrättat ett resursteam och arbetat med en arbetstyngdsmätning bland handläggarna. Resursteamet består av en grupp erfarna socialsekreterare som kan avlasta de andra enheterna där behovet är som störst, och stärker också kompetensen hos medarbetarna när de ger råd och handlägger ärenden tillsammans med medarbetare vid avdelningens olika enheter. Avdelningen planerade en analys av genomförda arbetstyngdsmätningar under 2024, men detta nådde inte i mål före årsskiftet. Detta beror på att det visade sig svårare än väntat att hitta rättvisande mått på en hållbar arbetsbelastning, och att faktiskt mäta olika arbetsgruppers och rollers arbetsbelastning. Det finns en risk att alltför trubbiga indikatorer eller nyckeltal kan bli missvisande eftersom det finns stor variation i hur arbetsintensivt olika målgrupper och individuella ärenden är. Dessutom blir mätningen tidskänslig eftersom arbetsmängden för en och samma arbetsgrupp snabbt kan förändras. Även om kartläggningen inte slutförts under 2024 bedöms arbetet ha bidragit till en bättre nulägesanalys av medarbetarnas arbetsbelastning. Arbetet för att göra en övergripande arbetstyngdsmätning kommer att fortsätta under 2025, parallellt med en kontinuerlig dialog med medarbetare inom alla funktioner, för att följa aktuell arbetsbelastning. Från och med april 2025 kommer en ny enhet att skapas. Enheten kommer att arbeta med placering av barn- och ungdomar. Syftet med ytterligare en placeringsenhet är i första hand att göra arbetsgrupperna mindre och på så sätt större tillgång till chefsstöd.</p> <p>Lönekritierier för familjehemssekreterare har implementerats under 2024.</p> <p>Inom avdelning vuxen bedöms arbetsbelastningen generellt vara hållbar, men det finns enheter eller arbetsgrupper där arbetsbelastningen är högre än önskat. En kartläggning av arbetsbelastning inom beroendevården har påbörjats.</p> <p>För att bättre förstå eventuella brister i arbetsmiljön och att förebygga personalomsättning har avslutssamtal tillsammans med HR erbjudits för de medarbetare som väljer att avsluta sin anställning. Genom att ta tillvara på avslutssamtalen har nämnden ytterligare en möjlighet att fånga upp omständigheter som leder till att personal söker sig till andra arbetsplatser. Vid årsbokslut har en rapport sammanställts, men eftersom relativt få medarbetare lämnat sin anställning under året så bedömdes underlaget vara för litet för att kunna göra en meningsfull analys.. Under 2025 fortsätter nämnden att erbjuda avslutssamtal, med stöd av HR vid behov.</p> <p>Rutiner kopplat till säkra och trygga hembesök har inventerats. Att bedriva en säker verksamhet är naturligtvis nämndens utgångspunkt, och eventuella signaler om att detta riskeras tas på största allvar. Befintliga rutiner och arbetssätt bedömdes dock vara välfungerande inom samtliga avdelningar, och därför har inga särskilda åtgärder vidtagits med anledning av inventeringen.</p>

Uppdrag	Status	Åtgärder	Kommentar
<p>8. Åstadkomma en omställning mot en effektiv och nära vård med fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser.</p>	<p>Klar</p>	<p>> Fortsatt utvecklande av samverkan med berörda nämnder för att tillsammans stärka kommunens del i arbetet med förebyggande och hälsofrämjande effektiv och nära vård 2030.</p>	<p>Samverkan mellan flera nämnder i kommunen samt sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i Region Uppsala fortgår i etablerade forum i enlighet med HSVOs samverkansplan (Hälsa, Stöd, Vård och Omsorg).</p> <p>Samverkansprocesser kring samsjuklighet med missbruk/beroende har utvecklats och implementerats. Arbetet för att förstärka samverkan ytterligare har pågått under 2024 och fortgår framåt.</p> <p>Förutom det bredare uppdraget att fördjupa samverkan och utveckla förebyggande och hälsofrämjande vård har socialnämnden under 2024 inlett ett samverkansarbete kring barn och unga, tillsammans med vård och omsorgsförvaltningen, socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen, habiliteringen och barn- och ungdomspsykiatrin.</p>
<p>Nämndmål: Kommunkoncernen ska ha en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö</p>	<p>Klar</p>	<p>> Se uppdrag 4</p>	<p>Nämnden har fortsatt prioriterat att säkerställa en god och hållbar arbetsmiljö under 2024, både genom att kartlägga behoven och att vidta åtgärder. Se rapportering vid uppdrag 4 för en beskrivning av detta.</p>

Uppdrag	Status	Åtgärder	Kommentar
<p>Nämndmål: Nämnden ska ha en budget i balans och en långsiktigt hållbar ekonomi</p>	<p>Klar</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="488 220 779 411">› Genomföra åtgärder inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården för att minska behoven av inhyrd personal och öka den ordinarie bemanningen. <li data-bbox="488 539 779 667">› Minska vårddygnet utanför eget hem inom barn- och ungdomsvården till förmån för fler hemmaplanslösningar <li data-bbox="488 858 779 1066">› Minska vårddygnet utanför eget hem inom vuxen missbruks- och övrig vuxenvård till förmån för fler hemmaplanslösningar och genom förbättrade vårdkedjor. 	<p>Socialnämndens resultat för 2024 uppgår till -23,5 mkr, vilket främst förklaras av större volymer och fler komplexa ärenden inom barn- och ungdomsvården än väntat.</p> <p>Jämfört med 2023 har socialnämnden kraftigt minskat andelen inhyrd personal, vilket gjorts möjligt genom nämndens satsningar för att förbättra arbetsmiljön, minska personalomsättningen och att göra socialnämnden till en mer attraktiv arbetsgivare. Att arbetet ger resultat bekräftas genom att avdelning barn- och ungdom myndighet har uppnått ett lägre behov av konsultstöd såväl som lägre personalomsättning än vad avdelningen sett på många år.</p> <p>För att nå ett bättre ekonomiskt resultat inom barn och ungdomsvården har nämnden arbetet för att minska behovet av vårddygn utanför eget hem. Trots vidtagna åtgärder och förstärkt uppföljning av placeringar har vårdbehovet inte minskat i förväntad utsträckning. Exempelvis tillämpar avdelningen ”placeringsdialog”, vilket är ett forum där handläggaren får stöd i överväganden kopplat till placering, och där plan för hemtagning etableras i ett mycket tidigt skede. Funktionen ”En ingång”, vilka också är centrala i placeringsdialogerna, syftar till att underlätta matchningen mellan barnets vårdbehov, aktuella behandlingsmetoder och tillgängliga vårdplatser. Detta bidrar också till en hög grad av nyttjande av nämndens interna insatser. Avdelningen eftersträvar att i störst möjliga mån placera barn i dess nätverk. Ett nytt arbetssätt har införts där avdelningens resursteam kopplas in inför varje placeringsnära ärende, så att förutsättningarna att placera i nätverket utreds grundligt. Under 2024 har avdelningen utvecklat reflektionsgrupper för nätverksfamiljer samt en riktad utbildning för dessa, ”Ett hem att växa i”. En studieresa har genomförts i syfte att hämta inspiration och dra lärdomar av andra kommuner som ligger i framkant gällande nätverksplaceringar. Användandet av alternativa behandlingar så som IHF (Intensiv Hemmabaserad Familjebehandling) eftersträvas. Under 2024 har detta arbete gett frukt på så sätt att fler barn placeras i nätverket och att en högre andel placeras i interna verksamheter i hos nämndens uppdragstagare. Färre barn har varit placerade hos externa leverantörer, men kostnaderna har ändå ökat. Nämnden ser att målgruppen av barn med komplexa vårdbehov har ökat, och för dessa bedöms det ofta otillräckligt att placera i nätverket eller att vårda inom nämndens interna verksamheter. Barn som placerats hos externa leverantörer har i genomsnitt haft fler vårddygn än tidigare år, vilket blir kostnadsdrivande i kombination med de högre dygnsavgifter som följer av vårdens omfattning. Nämnden bedömer att denna negativa trend kan bromsas och brytas genom fortsatt arbete för alternativa vårdformer, hög nyttjandegrad av interna vårdalternativ samt nämndens fokus på tidiga och förebyggande insatser.</p> <p>Inom missbruks- och övrig vuxenvård har vårdbehovet förändrats något jämfört med tidigare år. Visserligen minskar vårddygnet utanför eget hem något, vilket främst beror på en minskning av vårddygnet inom vårdformen HVB. Nämnden ser variation från månad till månad men kan konstatera att vårdbehovet avseende vuxna i skyddat boende är något högre i jämförelse med 2023, och att behovet av stödboende i det närmaste är oförändrat. Det som har störst påverkan på resultatet inom verksamheten bedöms dock vara att fler individer med behov av vård enligt LVM aktualiserats under sommaren och hösten. Med anledning av hur omfattande vård sådana ärenden kräver medför det kostnader som har kännbar påverkan på resultatet inom verksamheten, trots att antalet ärenden utgör en liten andel.</p>

Fokusmål 2

Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Nämndens verksamhet bedöms leda till de resultat den vill se inom målet.

Socialnämndens främsta åtgärder inom fokusmål 2 är att arbetet för att uppnå än bättre dialog och transparens med nämndens leverantörer, men också genom att fortsatt utveckla sin upphandlingsprocess och på så sätt ytterligare säkra att de avtal som nämnden ingår möter nämndens behov. Nämnden arbetar också med att förstärka sin leverantörsuppföljning, vilket också fungerar som stöd när nya upphandlingsunderlag ska utformas.

Uppdrag	Status	Åtgärder	Kommentar
12. Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagsservice med hög kvalitet.	Klar	<ul style="list-style-type: none"> › Uppmuntra till ett väl fungerande näringsliv och motverka osund konkurrens och välfärdsbrott. › Utveckla och förbättra nämndens processer vid upphandlingar och andra kontakter med externa leverantörer. 	<p>Under 2024 har nämnden arbetat med att utveckla sin leverantörsuppföljning, exempelvis genom att pröva nya metoder för att säkerställa att nämndens debiteras korrekt vid köp av vård.</p> <p>Nämnden har också utvecklat verktyg för att bättre granska sin avtalsefterlevnad, och få bättre överblick över leverantörernas rangordning vid avrop inom ramavtal. På så sätt förstärks skydds nätet mot välfärdsbrott och andra oegentligheter men ger också bättre analysmöjligheter som kan ge ett bra underlag inför kommande upphandlingar.</p> <p>Under 2024 har användningen av Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) tjänst placeringsstöd utökats. Inför placering vid ett HVB-boende eller stödboende för barn och unga kontrolleras leverantören i placeringsstödet. Det gör att nämnden får bättre kännedom om eventuella anmärkningar som leverantören har inför varje enskild placering.</p>
15. Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.	Klar	<ul style="list-style-type: none"> › Fortsätta att söka extern finansiering för internationella erfarenhetsutbyten. 	<p>Nämnden har bevakat externa medel för internationella erfarenhetsutbyten som är tillgängliga att söka. Som en utgångspunkt eftersträvar nämnden också att söka andra medel i samtliga fall där det bedöms lämpligt och där ändamålet är relevant.</p>

Fokusmål 3

Uppsala ska leda klimatomställningen

Nämndens verksamhet bedöms leda till de resultat den vill se inom målet.

Nämnden arbetar med att minska sin klimat- och miljöpåverkan genom att följa de handlingsplaner som redan har implementerats, och kartlägger eventuellt behov av ytterligare samverkan med andra aktörer i frågan.

Uppdrag	Status	Åtgärder	Kommentar
20. Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.	Klar	<ul style="list-style-type: none"> Minska nämndens miljöpåverkan, med särskilt fokus på etappmålen 2, 5 och 6 i kommunens miljö- och klimatprogram. 	<p>Nämnden har under 2024 arbetat med uppdraget genom att följa befintliga program och handlingsplaner. I samband med uppföljning av uppdraget finns inga indikationer på att nämnden brustit i sitt arbete med nämndens miljö- och klimatpåverkan, eller att nämnden gjort några substantiella avsteg från kommunens miljö- eller klimatprogram.</p> <p>Att isolera socialnämndens klimatpåverkan är svårt. I vilken omfattning nämndens åtgärder minskar utsläppen är därför inte lätt att fastställa, men det kan antas att åtgärderna ändå bidrar till att ställa om till ett grönare Uppsala.</p>
21. Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat.	Klar	<ul style="list-style-type: none"> Kartlägg socialnämndens behov och utveckla i samverkan med andra berörda aktörer att nämnden har beredskap att hantera händelser som beror på ett förändrat klimat. 	<p>Under 2024 har nämnden arbetat med att utreda behovet av samverkan med andra aktörer i frågan. Behov av samverkan med andra aktörer, exempelvis fastighetsstaben, har framkommit. Under 2025 fortgår arbetet för att säkerställa en hög beredskap genom att vidare utreda nämndens behov av samverkan med andra parter, samt att etablera och utveckla denna</p> <p>Nämnden har en etablerad samverkan med andra nämnder och kommunledningskontoret gällande bland annat krisberedskap.</p>

Fokusmål 4

Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Nämndens verksamhet bedöms leda till de resultat den vill se inom målet.

Att tillse Uppsalabornas trygghet och förutsättningar att möta samhället på jämlika villkor är en del av nämndens grunduppdrag. Socialnämnden arbetar för att förebygga normbrytande- eller kriminellt beteende hos barn och ungdomar, samt att hjälpa kriminella att lämna en sådan livsstil bakom sig. Nämnden arbetar mot droger och missbruk, både förebyggande och behandlande, och främjar psykisk hälsa. Genom att ge stöd både till barn och förälder, när det behövs, bidrar nämnden till att skapa jämlika förutsättningar och en trygg barndom. För de invånare som har en utsatt boendesituation bistår nämnden med vräkningsförebyggande insatser, men finns också för de som lever i hemlöshet. Här kan projektet Bostad först särskilt nämnas, som implementerades i slutet av 2023 i samarbete med Stadsmissionen och fastighetsstaben. Bostad först är en insats för bostadslösa med samsjuklighet i exempelvis missbruk.

Uppdrag	Status	Åtgärder	Kommentar
<p>26. Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.</p>	<p>Klar</p>	<ul style="list-style-type: none"> › Implementera Risk-, Behov- och Mottaglighetsprinciperna (RBM) och riskbedömningsinstrument inom barn och ungdomsvården. › Stärka och utveckla det sociala krisstödet till civila som drabbas av våldsrelaterade händelser. › Utveckla nämndens arbete för att förebygga och hantera hot och våld och annan otillåten påverkan mot medarbetare och förtroendevalda. › Utveckla SSPF och SSPF junior med ökat deltagande av den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården. › Utveckla tidigt förebyggande insatser riktade till familjer, exempelvis samverkan inom ramen för familjecentralerna. › Utveckla verksamhet för barn och ungdomar i åldrarna 13-17 år som befinner sig i eller vill lämna grov kriminalitet. 	<p>Implementering av Risk-, Behov och Mottaglighetsprinciperna (RBM) har pågått under 2024, fas två planeras till våren 2025. Användandet av andra riskbedömningsmetoder (exempelvis metoderna SAVRY och EARL) har utökats parallellt med implementeringen av RBM.</p> <p>Socialnämnden har utvecklat och sedan juni implementerat en modell för socialt krisstöd till civila efter den akuta krisfasen är över. Modellen tydliggör den interna ansvarsfördelningen och säkerställer att tillräckliga resurser är tillgängliga. Krisstödet aktiveras när en händelse inträffar som bedöms medföra större stödbehov hos allmänheten.</p> <p>För att stävja hot och våld som riktas från brukare är en nyckelfaktor att på förhand ha verktygen att förebygga, identifiera och avstyra situationer som kan bli riskfulla. Om riskfulla situationer ändå uppstår behövs kunskap om säkra sätt att hantera dem. Därför erbjuder nämnden bland annat kompetensutveckling kring att möta människor i kris eller kring hur rättshaveristiskt beteende bäst kan bemötas. Nämnden har under 2024 uppdaterat rutiner kopplat till hot och våld, såväl som kring otillåten påverkan. Förutom riskminimerande åtgärder omfattar dessa rutiner vad som ska göras i en akut situation respektive samt hur processen ska se ut efter en incident eller ett tillbud. Möjlighet att rapportera tillbud eller incidenter av otillåten påverkan i systemet KIA har införts.</p> <p>SSPF (Socialtjänst, Skola, Polis och Fritid) har under 2024 förstärkts ytterligare och har full delaktighet av den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården.</p> <p>Inom ramen för familjecentralerna har arbetet med riktade insatser till familjer och förtätad samverkan fortgått enligt plan.</p> <p>Verksamheten för att hjälpa ungdomar i ålder 13-17 år ur grov kriminalitet har utvecklats. Målgruppen har dock varit för liten under 2024 men om behovet ökar är strukturerna på plats vilket innebär att nämnden med kort varsel kan bistå målgruppen med avhopparverksamhet.</p>
<p>27. Förebygg och bryt segregationen och stärk den sociala sammanhållningen.</p>	<p>Klar</p>	<ul style="list-style-type: none"> › Delta i kommunens arbete för att förebygga och bryta segregationen. › Fortsätta att i samverkan med andra aktörer utveckla nämndens arbete mot människor som lever i hemlöshet. 	<p>Socialnämnden är representerad i de förvaltningsöverskridande forumen som arbetar för att bryta och förebygga segregation.</p> <p>Inom avdelning vuxen är arbetet mot hemlöshet en ordinarie del uppdraget. Boendeenheterna ger rådgivande- och vräkningsförebyggande stöd, men bistår också de akut hemlösa. Utöver det ordinarie arbetet finns ett uppsökande team mot hemlöshet, vilket planeras att utökas under 2025.</p> <p>Bostad först, som implementerades under 2023, är en insats för bostadslösa med samsjuklighet i exempelvis missbruk. Nämnden tror att insatsen förkortar eller skapar nya vägar bort från både missbruk och hemlöshet, när den ges till rätt målgrupp. Under 2024 har nämnden sett att efterfrågan är stor och att det finns fler Uppsalabor i målgruppen än antalet insatser som nämnden kan erbjuda pga. för få lämpliga bostäder. Nämnden samverkar med flertalet aktörer för att öka antalet tillgängliga bostäder att matcha emot.</p>

Uppdrag	Status	Åtgärder	Kommentar
29. Utreda möjligheterna att erbjuda kvinnor i skyddat boende en trygg bostadssituation.	Klar	<ul style="list-style-type: none"> › Utred i samverkan med kommunstyrelsen möjligheterna att erbjuda kvinnor i skyddat boende en trygg bostadssituation. 	<p>Utredningen är färdigställd med beslut i nämndsammanträde i december. Socialnämnden ingår också i ett länsövergripande projekt för att samverka kring brukare i behov av skyddat boende. Nämnden har ansökt om utökade medel för detta hos Socialstyrelsen.</p>
30. Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.	Klar	<ul style="list-style-type: none"> › Genomföra åtgärder som bidrar till att öka tilliten till socialtjänsten och stärka demokratin. › Utvärdera införandet av samhällsvägledare och kulturtolkar. 	<p>Under de senaste åren har Sveriges socialtjänster utsatts för en påverkanskampanj med syftet att skada förtroendet och väcka antagonism mot socialtjänst och myndighetsverige. Även om intensiteten i påverkanskampanjen avtagit så möts nämnden fortsatt av rädsla och misstro av vissa invånare. Det är angeläget att öka allmänhetens tillit eftersom misstro riskerar att leda till att nämnden motarbetas och i förlängningen att invånare inte får det stöd som de har rätt till. Under 2024 har nämnden arbetat med att anpassa kommunikation och externa information i syfte att göra nämndens uppdrag tydligt. Nämnden arbetar med budskapet ”Vi finns för dig”, vilket under 2024 sprids genom allt fler verksamheter.</p> <p>En utvärdering av samhällsvägledare och kulturtolkar har genomförts och redovisats för nämnden under december 2024. Socialnämnden har dock uppdragit åt förvaltningen att på nytt utvärdera samhällsvägledarnas och kulturtolkarnas funktion, för att säkra att nämnden i så hög grad som möjligt möter Uppsalabornas behov samt att nämndens resurser används effektivt och prioriteras rätt. En mer omfattande utvärdering kommer att genomföras under första halvåret 2025</p>
32. Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.	Färdig	<ul style="list-style-type: none"> › Förbättra samverkan mellan barn- och ungdomsvården och barn- och ungdomshälsan inom regionen. › Genomför kompetenshöjande insatser i suicidprevention. 	<p>Samverkan med har fortgått inom etablerade forum. I många avseende är samverkan med regionen både tät och välfungerande, men inom vissa processer pekas på ett behov att fortsatt vidareutveckla samverkansformer och att göra kontaktvägarna kortare eller tydligare. Målbilden i samverkansarbetet är att uppnå en struktur där socialförvaltningen och regionen arbetar utifrån gemensamma mål, i samsyn – på såväl strategisk, lokal och operativ nivå.</p> <p>Rutinen avseende suicidprevention har uppdaterats under 2024, och samtliga handläggare erbjuds utbildning inom området. Socialnämnden arbetar också i enlighet med aktuell ViS-riktlinje ”Händelseanalys i samverkan vid suicid hos barn under 18 år”, vilket innebär att nämnden genomför en händelseanalys tillsammans med andra berörda förvaltningar samt Regionens barn- och ungdomspsykiatri. Syftet med analyserna och den gemensamma återrapporteringen är dels ett gemensamt lärande och att upptäcka eventuella brister på systemnivå för att i förlängningen kunna åtgärda dessa och förfina arbetssätt, så att riskerna för suicid minimeras.</p>
33. Insatser mot droger i skolan och barn och ungas nära miljö ska stärkas.	Färdig	<ul style="list-style-type: none"> › Utveckla och förstärk Ungdomscentrums arbete mot droger i skolan och barn och ungas nära miljö. › Utveckla samverkan med och information till andra berörda parter inom ramen för nämndens drogförebyggande arbete för barn och unga. 	<p>Utveckling av arbetssätt för att förebygga droganvändning i skolan och i barn- och ungdomars närhet pågår. En samordnare/behandlare anställd vid Ungdomscentrum samarbetar med skolor och elevhälsa. Rollen omfattar att bistå med information och direkt stöd, men också att fungera som en brygga mellan skola och socialtjänst.</p> <p>Samverkan med andra aktörer kring området ANDTS (Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak samt Spel) fortgår i etablerade forum.</p>

Uppdrag	Status	Åtgärder	Kommentar
<p>35. Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.</p>	<p>Färdig</p>	<ul style="list-style-type: none"> › Fortsätt arbetet med att utveckla nämndens kontinuitetsplanering för höjd beredskap. › Fortsätt att utveckla nämndens krisberedskap så att nämndens verksamheter kan säkerställa stöd och insatser till brukare och kommuninvånare även vid samhällsstörningar. 	<p>De myndighetsutövande verksamheterna inom avdelning vuxen och avdelning barn och ungdom myndighet skulle sannolikt bli värst drabbade om digitala funktioner slås ut. Därför har nämnden prioriterat arbete med att uppdatera och utveckla rutiner för analog hantering av den handläggning som normalt sker i nämndens verksamhetssystem. Under november och december drabbades verksamhetssystemet Lifecare av driftstörningar. Även om verksamhetssystemet inte hade fullständigt driftstopp begränsades användandet genom långa svarstider och svårigheter för användare att logga in i systemet. Dessa driftstörningar gav tillfälle att testa de analoga handläggningsrutinerna i ett skarpt läge. Att nämnden under 2024 arbetat med att utveckla och dokumentera analoga arbetssätt kom väl till pass, eftersom det bedöms ha fungerat som tänkt, även om de analoga arbetssätten naturligtvis ändå medför merarbete och ökad administrativ börda. Nämnden hade planerat att genomföra en övning under hösten 2024, där de analoga arbetssätten skulle provas inom nämndens myndighetsutövande verksamheter. Övningarna ställdes in i samband med att verksamhetssystemet drabbades av faktiska driftstörningar. Eftersom störningarna kunde hanteras bedömdes priset att ytterligare belasta handläggarna med övningar väga tyngre än vinsterna med att ytterligare träna och testa arbetssätten. Att genomföra någon eller några övningar som prövar nämndens beredskap övervägs dock inför 2025.</p> <p>Nämnden samarbetar med kommunledningskontoret och andra nämnder för att säkerställa en god krisberedskap och kontinuitetsplanering. För att kunna ge socialt krisstöd har socialnämnden utvecklat och implementerat en krisstödsmodell som tydliggör den interna ansvarsfördelningen och säkerställer att tillräckliga resurser är tillgängliga. Krisstödet aktiveras vid behov.</p> <p>Inom de boenden som bedrivs i nämndens regi bedöms det föreligga goda förutsättningar att fortsatt bedriva säker verksamhet vid större driftstörning som är kortare än ett par veckor.</p>

Tillkommande uppdrag samt särskild rapportering

Per december 2024

Tillkommande uppdrag

Uppdrag	Kommentar
<p>Tillkommande uppdrag: KS-BESLUT: Uppmana samtliga nämnder att höja beredskap och genomföra övningar i syfte att de verksamheter de ansvarar för ska stå väl rustade att arbeta analogt i händelse av att digitala funktioner slås ut</p>	<p>De myndighetsutövande verksamheterna inom avdelning vuxen och avdelning barn och ungdom myndighet skulle sannolikt bli värst drabbade om digitala funktioner slås ut. Därför har nämnden prioriterat arbete med att uppdatera och utveckla rutiner för analog hantering av den handläggning som normalt sker i nämndens verksamhetssystem</p> <p>Under november och december drabbades verksamhetssystemet Lifecare av driftstörningar. Även om verksamhetssystemet inte hade fullständigt driftstopp begränsades användandet genom långa svarstider och svårigheter för användare att logga in i systemet. Dessa driftstörningar gav tillfälle att testa de analoga handläggningsrutinerna i ett skarpt läge. Att nämnden under 2024 arbetat med att utveckla och dokumentera analoga arbetssätt kom väl till pass, eftersom det bedöms ha fungerat som tänkt, även om de analoga arbetssätten naturligtvis ändå medför merarbete och ökad administrativ börda. Nämnden hade planerat att genomföra en övning under hösten 2024, där de analoga arbetssätten skulle provas inom nämnden myndighetsutövande verksamheter. Dessa övningar ställdes in i samband med att verksamhetssystemet drabbades av faktiska driftstörningar. Eftersom störningarna kunde hanteras bedömdes priset att ytterligare belasta handläggarna med övningar väga tyngre än vinsterna med att ytterligare träna och testa arbetssätten. Att genomföra någon eller några övningar som prövar nämndens beredskap övervägs dock inför 2025.</p> <p>Inom de boenden som bedrivs i nämndens regi bedöms det föreligga goda förutsättningar att fortsatt bedriva säker verksamhet vid större driftstörning som är kortare än ett par veckor.</p>
<p>Tillkommande uppdrag: KS-BESLUT: I dialog inom kommunen vidta nödvändiga åtgärder för att på kort sikt stärka kommunens robusthet, resiliens och redundans mot allvarliga störningar inom relevanta områden med anledningen av kriget i Ukraina.</p>	<p>Socialnämnden har under 2024 vidtagit få åtgärder som specifikt härrör till kriget i Ukraina, men har fortsatt arbeta för att stärka sin beredskap, redundans och krishantering, och hänvisar därför till rapporteringen avseende uppdrag 35.</p> <p>Under 2024 har nämnden fortsatt utvecklat sina rutiner för att hantera IT-störningar. Under november och december 2024 sattes nämndens analoga arbetssätt på prov, när verksamhetssystemet Lifecare drabbades av driftstörningar. Vidare har det säkerställts att boenden som bedrivs inom avdelning barn och ungdom har förutsättningar att klara minst ett par dagars driftstörning gällande exempelvis vatten, el, eller IT-/ kommunikation.</p>

Uppdrag	Kommentar
<p>Tillkommande uppdrag: KF-BESLUT: Att uppdra till socialnämnden och gatu- och samhällsmiljönämnden att vidta åtgärder för att uppnå ekonomi i balans under 2024 och återsrapportera till kommunstyrelse</p>	<p>Socialnämnden arbetar utifrån en handlingsplan med åtgärder inom flera områden. Åtgärderna avser att minska behovet av inhyrd personal, och att minska vårddygnen utanför eget hem (till förmån för fler hemmaplanslösningar). Nämnden arbetar tar stöd av upphandlingsstaben för att få särskilt träffsäkra upphandlingar, och har förstärkt sitt arbete med leverantörsuppföljning. Socialnämndens resultat för 2024 uppgår till -23,5 mkr, vilket främst förklaras av större volymer och fler komplexa ärenden inom barn- och ungdomsvården än väntat.</p> <p>Jämfört med 2023 har socialnämnden kraftigt minskat andelen inhyrd personal, vilket gjorts möjligt genom nämndens satsningar för att förbättra arbetsmiljön, minska personalomsättningen och att göra socialnämnden till en mer attraktiv arbetsgivare. Att arbetet ger resultat bekräftas genom att avdelning barn- och ungdom myndighet har uppnått ett lägre behov av konsultstöd såväl som lägre personalomsättning än vad avdelningen sett på många år.</p> <p>För att nå ett bättre ekonomiskt resultat inom barn och ungdomsvården har nämnden arbetet för att minska behovet av vårddygn utanför eget hem. Trots vidtagna åtgärder och förstärkt uppföljning av placeringar har vårdbehovet inte minskat i förväntad utsträckning. Exempelvis tillämpar avdelningen "placeringsdialog", vilket är ett forum där handläggaren får stöd i överväganden kopplat till placering, och där plan för hemtagning etableras i ett mycket tidigt skede. Funktionen "En ingång", vilka också är centrala i placeringsdialogerna, syftar till att underlätta matchningen mellan barnets vårdbehov, aktuella behandlingsmetoder och tillgängliga vårdplatser. Detta bidrar också till en hög grad av nyttjande av nämndens interna insatser. Avdelningen eftersträvar att i störst möjliga mån placera barn i dess nätverk. Ett nytt arbetssätt har införts där avdelningens resursteam kopplas in inför varje placeringsnära ärende, så att förutsättningarna att placera i nätverket utreds grundligt. Under 2024 har avdelningen utvecklat reflektionsgrupper för nätverksfamiljer samt en riktad utbildning för dessa, "Ett hem att växa i". En studieresa har genomförts i syfte att hämta inspiration och dra lärdomar av andra kommuner som ligger i framkant gällande nätverksplaceringar. Användandet av alternativa behandlingar så som IHF (Intensiv Hemmabaserad Familjebehandling) eftersträvas. Under 2024 har detta arbete gett frukt på så sätt att fler barn placeras i nätverket och att en högre andel placeras i interna verksamheter i hos nämndens uppdragstagare. Färre barn har varit placerade hos externa leverantörer, men kostnaderna har ändå ökat. Nämnden ser att målgruppen av barn med komplexa vårdbehov har ökat, och för dessa bedöms det ofta otillräckligt att placera i nätverket eller att vårda inom nämndens interna verksamheter. Barn som placerats hos externa leverantörer har i genomsnitt haft fler vårddygn än tidigare år, vilket blir kostnadsdrivande i kombination med de högre dygnsavgifter som följer av vårdens omfattning. Nämnden bedömer att denna negativa trend kan bromsas och brytas genom fortsatt arbete för alternativa vårdformer, hög nyttjandegrad av interna vårdalternativ samt nämndens fokus på tidiga och förebyggande insatser.</p> <p>Inom missbruks- och övrig vuxenvård har vårdbehovet förändrats något jämfört med tidigare år. Visserligen minskar vårddygnen utanför eget hem något, vilket främst beror på en minskning av vårddygnen inom vårdformen HVB. Nämnden ser variation från månad till månad men kan konstatera att vårdbehovet avseende vuxna i skyddat boende är något högre i jämförelse med 2023, och att behovet av stödboende i det närmaste är oförändrat. Det som har störst påverkan på resultatet inom verksamheten bedöms dock vara att fler individer med behov av vård enligt LVM aktualiserats under sommaren och hösten. Med anledning av hur omfattande vård sådana ärenden kräver medför det kostnader som har kännbar påverkan på resultatet inom verksamheten, trots att antalet ärenden utgör en liten andel.</p>

Särskild rapportering

Fråga	Svar
<p>Särskild rapportering: Har ni ändamålsenliga arbetssätt, systemstöd och rutiner för synpunktshantering? Om inte, beskriv vad ni saknar och önskar utveckla.</p>	<p>Socialnämndens arbetssätt kopplat till synpunktshantering bedöms ändamålsenliga. Under 2024 har nämnden implementerat användningen av det nya kommungemensamma systemet för synpunktshantering, DF respons. I det systemet dokumenteras synpunkterna, och svar och fortsatt kommunikation med synpunktslämnaren kan sedan ske direkt i systemet.</p> <p>Utifrån verksamhetens omfattning är dock antalet registrerade synpunkter lägre än väntat. Även om det är svårt att belägga omfattningen kan det antas att det finns ett mörkertal av synpunkter som inkommer i andra former eller genom andra kanaler än de tilltänkta, och som inte registreras som synpunkter i systemet. Om det antagandet stämmer bör vi utveckla och förankra rutinerna kring att registrera dessa som synpunkter i systemet för synpunktshantering.</p>
<p>Särskild rapportering: Har ni under året identifierat något övergripande mönster gällande inkomna synpunkter? Beskriv kort vilka mönster ni sett och hur ni i så fall arbetat med det?</p>	<p>Socialnämndens största verksamheter är att utreda, besluta och bedriva individ- och familjeomsorg. Därför faller det sig naturligt att de vanligaste synpunkterna inkommer från brukare eller anhöriga gällande handläggning, tillgänglighet eller bemötande kopplat till sitt eget eller en anhörigs ärende. Hur synpunkten har omhändertagits är i hög grad beroende på vad synpunkten avser och omständigheterna i dessa ärenden, men har som generell regel återkopplats till berörda parter. Det är dock inte alltid är möjligt eller lämpligt att tillmötesgå önskemål som synpunktslämnaren framför.</p>
<p>Särskild rapportering: Är det någon/några inkomna synpunkter under året som lett till något större utvecklingsarbete hos er? Beskriv det i så fall kort.</p>	<p>Inkomna synpunkter utgör en del av socialnämndens del systematiska och övergripande förbättringsarbetet, men det har inte inkommit någon synpunkt som på egen hand föranlett ett större utvecklingsarbete.</p>

Nämnd
Rapport

Datum:
2025-01-27

Diarienummer:
SCN-00042-1

Handläggare:
Magnus Tibbing

Socialnämndens sammanställda analys inför Uppsala kommuns årsredovisning 2024

Viktiga händelser under året

› Ny lag om placering av barn i skyddat boende (LSB)

I april 2024 trädde lagen om placering av barn i skyddat boende i kraft. Lagen innebär bland annat att biståndsbeslut ska fattas för varje medföljande barn. Därför har nämnden utvecklat nya arbetssätt för att utreda och bedöma medföljande barns behov av bistånd samt byggt nya strukturer mellan avdelning vuxen och avdelning barn- och ungdom myndighet, för en effektiv och samordnad handläggning ärendena.

› Resursteam har inrättats för att avlasta där det mest behövs

Inom avdelning barn- och ungdom myndighet har ett resursteam inrättats. Resursteamet är en arbetsgrupp bestående av erfarna socialsekreterare, som avlastar andra arbetsgrupper när behovet är som störst. Förutom att avlasta handläggarna så bidrar de till att höja och sprida kompetens inom organisationen.

› En samordnare med rollen att överbygga skola och socialtjänst har rekryterats vid Ungdomscentrum

Ungdomscentrum har inrättat en tjänst för att motverka droger i skolan och i barn och ungas närmiljö. En tydlig kontaktväg mellan socialtjänst, skola och elevhälsa sänker trösklarna till socialtjänsten. Det bidrar till att nämnden kan förebygga problematik eller ge insatser i ett tidigare skede – men också till att sprida kunskap till barn och ungdomar och synliggöra socialtjänsten.

› Organisation för socialt krisstöd har inrättats

Under 2024 har Socialnämnden inrättat en organisation för socialt krisstöd. Krisstödet aktiveras om eller när något sker som bedöms medföra att ett påtagligt stödbehov hos allmänheten.

› Nämnden har ingått i ett projekt med länets kommuner samt länsstyrelsen gällande samverkan kring våldsutsatta

Socialnämnden ingår i ett länsövergripande projekt för att samverka kring brukare i behov av skyddat boende.

› **Avhopparverksamhet för ungdomar har inrättats**

Nämnden har inrättat en organisation som står redo att arbeta med ungdomar som vill lämna en kriminell livsstil. Under 2024 har nämnden arbetat med att ta fram en organisation och fastställa arbetssätten för denna målgrupp, men ännu har för få brukare varit aktuella för att sätta denna verksamhet på prov.

Måluppfyllelse under året

Nämnden bedöms i hög grad ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusmål, och har arbetat i samklang med dessa inom både grunduppdrag och utifrån verksamhetsplan. Undantaget är att nämnden gör ett negativt ekonomiskt resultat om 23,5 miljoner kronor. Detta har naturligtvis påverkan på kommunens förutsättningar att fullt nå målen inom fokusmål 1, kopplat till att säkra en stark ekonomi. Nämnden vidtar – och har vidtagit – åtgärder som bedöms ha minskat underskottet och som framgent skapar förbättrade förutsättningar att bedriva en effektiv verksamhet med budget i balans.

Måluppfyllelse

Här beskrivs några centrala delar i nämndens arbete att förverkliga kommunfullmäktiges fokusmål

Fokusmål 1 Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Socialnämnden har arbetat för att ytterligare förbättra arbetsmiljön hos sina medarbetare, uppmuntra till kompetenshöjning och säkra en god kompetensförsörjning. Kompetens- och befogenhetstrapporna har fortsatt breddats och vidareutvecklats. Nämnden bedömer att frukten av detta arbete syns genom att personalomsättning och behov av konsultstöd har minskat under 2024. Vissa verksamheter som har haft påtagliga variationer i arbetsbelastning bedöms också ha haft bättre förutsättningar att hantera detta, vilket visar att dessa åtgärder också bidrar till att skapa en starkare välfärd. De positiva stegförflyttningarna som observeras hos helheten är dock inte jämnt fördelade över nämndens alla verksamheter, och det finns skäl att fortsätta att arbeta för att säkra en god arbetsmiljö och hållbar arbetsbelastning. Exempelvis har arbetsbelastningen periodvis varit hög inom missbruksvården och familjerätten, vilket har föranlett utveckling av nya arbetssätt. Gruppverksamheter har utökats inom missbruksvården, vilket ökar tillgängligheten och kortar väntetider. Familjerätten har satsat på att genomföra fler samarbetsamtal för att förebygga allvarigare konflikter mellan parterna. Köerna har kortats, särskilt för ärenden där barn ingår, genom att utökade personalresurser och metoden ”ESIT” (Ett samtal i taget).

Nämnden resultat visar på ett underskott, vilket främst beror på högre insatskostnader än budgeterat. Nämndens analys av de höga insatskostnaderna utmynnar i att målgrupper med samsjuklighet och komplex problematik varit större än väntat. Nämnden har dock arbetat med handlingsplaner för att sänka sina vårdkostnader under 2024, och trots årets underskott bedöms att handlingsplanerna gett effekt. Dessa planer omfattar i korthet arbete för:

- färre vårddygn utanför eget hem till förmån hemmaplanslösningar samt ökad beläggning inom vårdformer i nämndens regi,
- vidareutveckling av administrativa stöd som effektiviserar eller ger mer tid åt kärnverksamheten,
- ökad leverantörsuppföljning för att säkra avtalsefterlevnad och ökad förståelse kring vårdens nytta i förhållande till kostnad.

Nämndens verksamhet bedöms delvis leda till de resultat den vill se inom målet.

Fokusmål 2 Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Nämnden har få kontaktytor med näringslivet, med undantag för nämndens externa leverantörer. Under 2024 har dialog med leverantörer fortgått, och nämnden har spetsat sitt arbete kring leverantörsuppföljning och upphandlingsfrågor.

Nämndens verksamhet bedöms leda till de resultat den vill se inom målet.

Fokusmål 3 Uppsala ska leda klimatomställningen

Nämnden arbetar utifrån sin handlingsplan om miljö- och klimatpåverkan, och följer kommunövergripande riktlinjer.

Nämndens verksamhet bedöms leda till de resultat den vill se inom målet.

Fokusmål 4 Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Att arbeta för trygghet och jämlika livsvillkor är en central del av nämndens grunduppdrag. De uppdrag som återfinns i nämndens verksamhetsplan omfattar bland annat att förebygga och bekämpa ungdomskriminalitet, att arbeta mot psykisk ohälsa, missbruk och hemlöshet, men också att utveckla kommunens krisberedskap. Arbetet med uppdrag och åtgärder inom fokusmål 4, såväl som nämndens grunduppdrag, bedöms sammantaget ha genomförts som planerat.

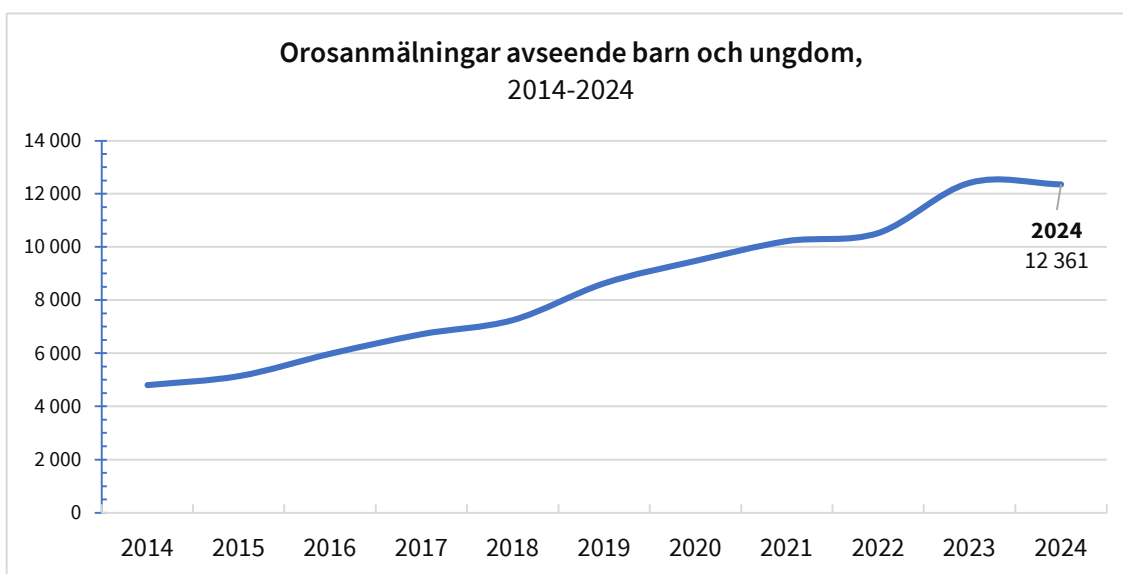
Nämndens verksamhet bedöms leda till de resultat den vill se inom målet.

Utvecklingen av grunduppdraget över tid

Målgrupper och volymer

Orosanmälningar inom barn- och ungdomsvården

Över tid har Uppsala sett en trend om att allt fler upprättade anmälningar om oro för barns beteende eller miljö. 2024 bryter denna trend, något färre orosanmälningar har upprättats – även om det är en betydande mängd som har hanterats.

Anmälningarna som upprättats under 2024 avsåg 5 480 barn.

Ett stort inflöde av orosanmälningar bör inte på egen hand förstås som något negativt, att fler barn far illa eller att nämndens förebyggande arbete är otillräckligt. Det finns flera skäl att göra en försiktig analys av antalet orosanmälningar; de är just anmälningar om oro, vilken kan visa sig vara ogrundad. En eller fler anmälningar kan också upprättas för samma barn, antingen genom att orosanmälan upprättas vid fler än en tidpunkt, att flera parter anmäler oro, eller att orsaken till oron förändras. Hur många orosanmälningar som inkommer är också i hög grad beroende på anmälningsbenägenheten i samhället och den lagstiftning som styr vilka myndigheter som är skyldiga att upprätta en anmälan. Anmälningsbenägenheten hos allmänheten påverkas sannolikt av synen på socialtjänstens uppdrag och roll, men också av allmänhetens förtroende för att socialtjänsten kan genomföra sitt uppdrag. Med ökad kunskap kring att se tecken på att ett barn far illa, eller att problematik på ett eller annat sätt synliggörs, så kan det antas att fler anmälningar upprättas. Å andra sidan kan det antas att desinformation, påverkanskampanjer, eller annat som skadar socialtjänstens förtroende antas innebära att färre anmälningar upprättas.

Även om orosanmälningarna indikerar hur utbredd den sociala problematiken är i Uppsala så spelar andra faktorer också in, och orosanmälningarna ger nämnden möjlighet att ta ställning till ett barns omständigheter för att ge stöd där det behövs. Helt säkert är att fler orosanmälningar medför ökade krav på personalresurser,

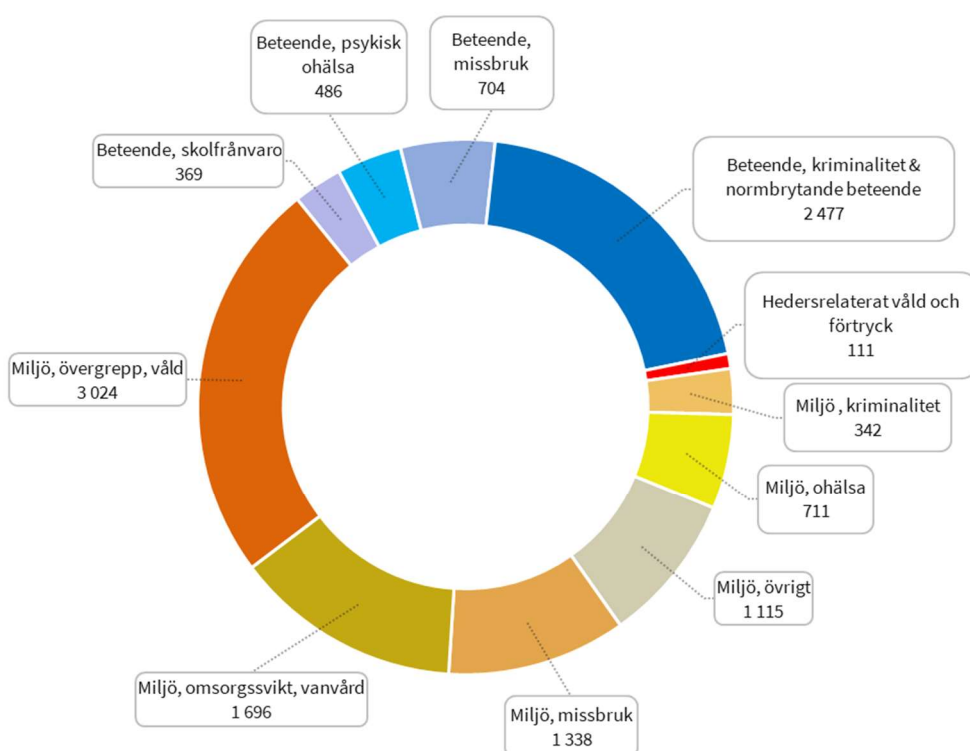
eftersom anmälningarna behöver hanteras och bedömas. Av de 12 361 upprättade anmälningarna ledde 46 % till beslut att ej inleda utredning. Det innebär att 54 % av anmälningarna föranledde en vidare utredning, alternativt att anmälningen kopplats till ett redan pågående ärende.

Andelen anmälningar med beslut att ej inleda utredning har ökat över tid. Den främsta förklaringen till detta bedöms vara att anmälningsbenägenheten har ökat, och att tröskeln till att anmäla sin oro har blivit lägre, exempelvis sedan nämnden implementerade möjlighet att anmäla oro via en e-tjänst.

Det är vanligast att oron avser omständigheter i barnets miljö (två tredjedelar), och den största kategorin inom oro för barnets miljö är misstanke om att barnet bevittnat eller utsatts för våld eller andra övergrepp. En av tre anmälningar avser oro för barnets beteende, och då är det vanligast att oron avser ett normbrytande eller kriminellt beteende hos barnet. Fördelningen av vad orosanmälningar avser har inte förändrats påtagligt i jämförelse med 2023, men andelen barn som berörs av minst en orosanmälan där oron avser beteende är högre 2023 och 2024 än tidigare år.

Orosanmälningar inom barn- och ungdomsvården 2024

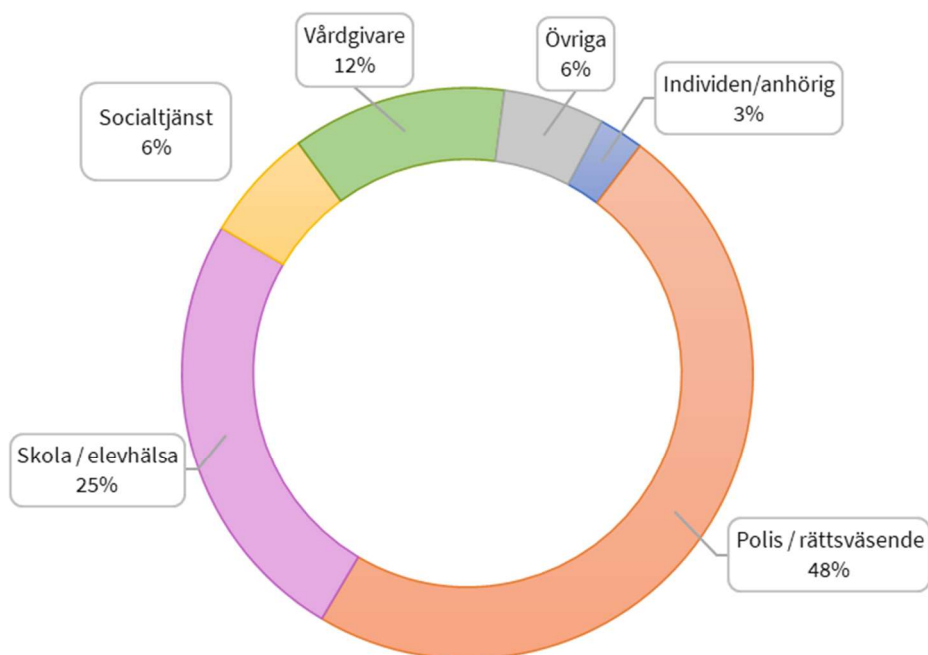
- indelat i kategorier om den oro som anmälan avser

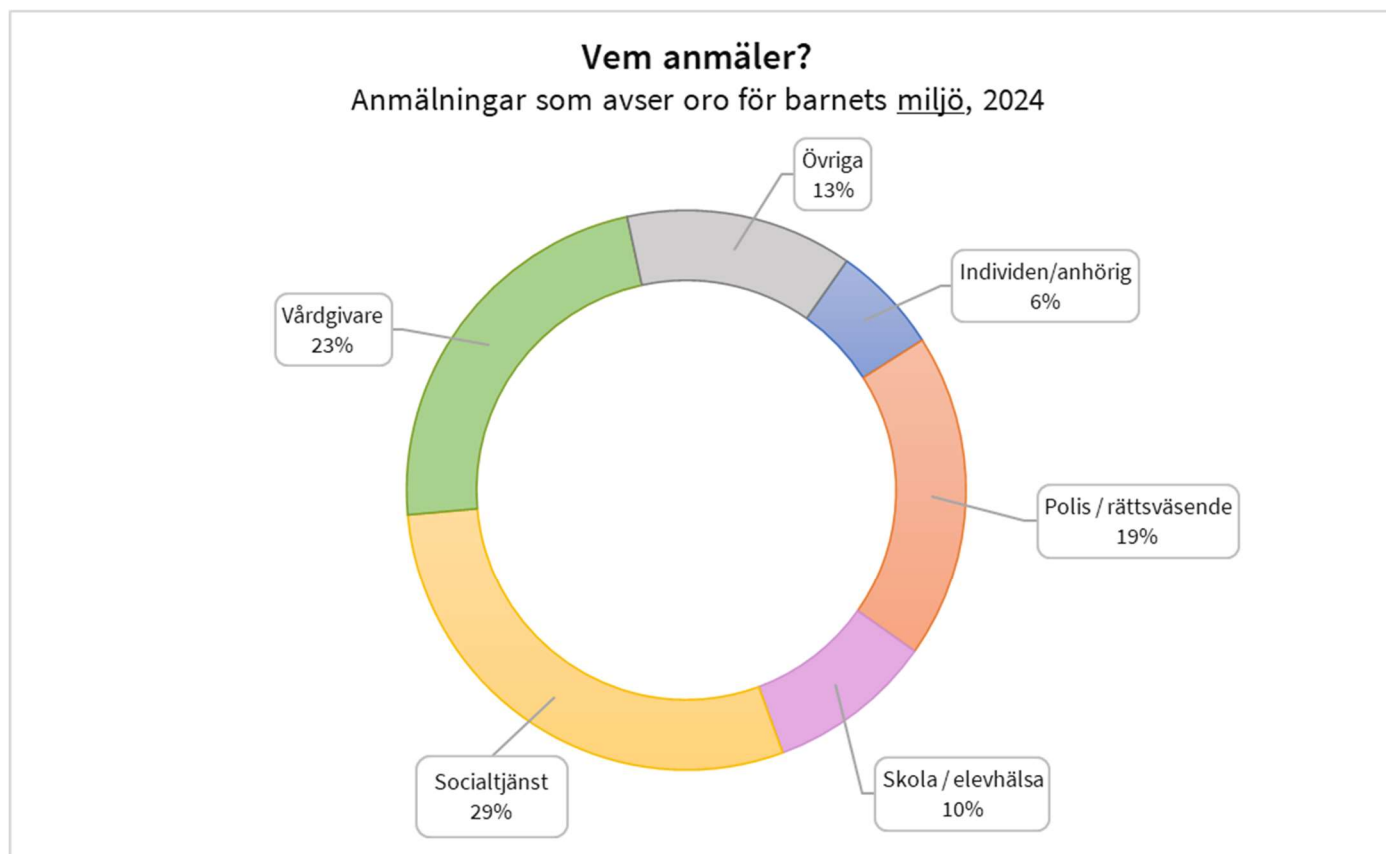
Orosanmälan kan upprättas av allmänheten, men till största del upprättas anmälningarna av offentliga organisationer, andra myndigheter eller internt inom kommunen.

När anmälan avser oro för omständigheter i barnets miljö har oron oftast uppstått inom socialtjänsten, antingen i den egna nämnden, andra delar av socialtjänsten i kommunen, eller socialtjänster i andra kommuner. Socialtjänsten står för 29 % av anmälningarna, när oron avser barnets miljö. Den näst största kategorin är vårdgivare (inklusive tandvård), som har upprättat 23 % av anmälningar.

Vem anmäler? Anmälningar som avser oro för barnets beteende, 2024

När oron avser barnets beteende står dock polismyndigheten för den största andelen med nästan hälften av anmälningarna. Skolan står också för en betydande andel, medan socialtjänst och vårdgivare upprättar betydligt mindre del av anmälningarna. Under de senaste åren har fördelningen av anmälningar utifrån vilka som står bakom anmälan inte förändrats påtagligt.

Förebyggande arbete och insatser utan behovsprövning

När vägen in till socialtjänsten är via en ansökan eller en orosanmälan finns ofta en problematik i ärendet att hantera. Nämndens uppdrag omfattar dock mer än att bistå individer efter att en problematik har uppstått. Att ge rätt stöd innan ett vårdbehov uppstår är bäst för alla parter, men när det inte är möjligt gäller det förebygga en allvarligare problematik genom att identifiera stödbehovet och erbjuda stödet i ett så tidigt skede som möjligt.

För att lyckas med detta behöver nämnden vara på rätt plats vid rätt tid, vara tydlig i sin information om vilken typ av stöd den kan erbjuda, och ha låga trösklar för de som vill ha stöd. Under 2024 har nämnden fortsatt arbeta brett i sitt förebyggande arbete och det stöd nämnden erbjuder som inte behöver föregås av ett myndighetsbeslut. Exempelvis har nämnden arbetat för att utöka sin råd- och stödverksamhet genom familjecentralerna, och att erbjuda nyblivna föräldrar stöd inom ramen för Barnsäkert. Nämnden gör sig närvarande och synlig genom ungdomsjouren, men också genom sitt uppsökande team mot hemlöshet. Nämnden har arbetat för att sprida information och bygga förtroenden genom sina kulturtolkar och samhällsväglare. Att fastslå räckvidden eller effekten av nämndens förebyggande arbete är av naturliga skäl svårt – det är svårt att veta hur läget hade varit om nämnden arbetat på ett annat sätt. I många fall är det framtida problematik som förebyggs, och då kan det dröja innan arbetet ger

frukt. Vad nämnden däremot kan konstatera är att den nya socialtjänstlagen kommer att medföra en omställning som omfattar bland annat att socialtjänsterna ska arbeta mer förebyggande och att fler insatser ska erbjudas utan behovsprövning, och att nämnden i många avseenden arbetar i samklang med detta.

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2024	Årets resultat 2024	Årets resultat 2023	Helårsprognos resultat 202408
Politisk verksamhet	5	0	0	0
Vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning	0	-4	-2	-4
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna	234	10	10	14
Barn- och ungdomsvård	685	-32	-21	-40
Familjerätt och familjerådgivning	24	1	1	2
Flyktingmottagande	2	2	10	-1
Nämnden totalt	950	-24	-3	-30

Belopp i miljoner kronor	KF-budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Helårsprognos 202408
Investeringar	1,0	0,2	0,0	1,0

Kostnadsutveckling

Nämnden har arbetat för att sänka sina vårdkostnader genom att arbeta för färre vård dygn utanför eget hem, till förmån för fler hemmaplanslösningar och andra alternativa vårdformer. Nämnden har också eftersträvat hög nyttjandegrad i sina interna verksamheter för att minska andelen vård som köps av externa leverantörer.

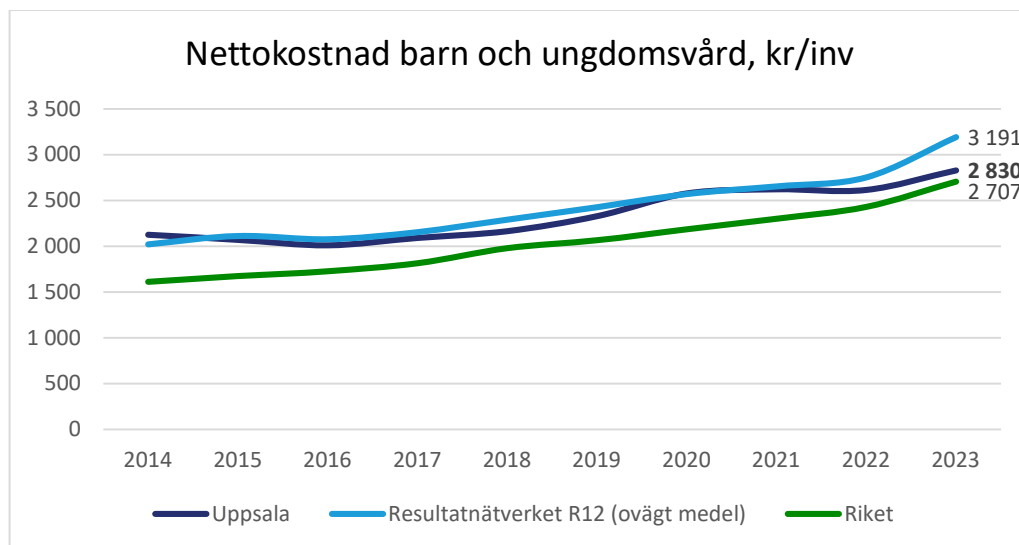
Denna ansats har delvis gått i mål – under 2024 har färre individer placerats utanför det egna hemmet. Alternativa vårdformer, så som nätverksplaceringar och IHF (Intensiv hemmabaserad familjebehandling) har ökat något i omfattning, och i de fall det bedömts nödvändigt att placera utanför det egna hemmet har en högre andel vårdats i nämndens regi.

En trend om ökad andel brukare med komplexa vårdbehov har fortsatt under 2024, exempelvis gällande brukare som utöver missbruksproblematik också har samsjuklighet med annan problematik. Även inom barn- och ungdomsvården bedöms fler brukare ha en svårbehandlad eller omfattande problematik. I dessa fall är en placering utanför det egna hemmet oftast nödvändigt, och i genomsnitt har brukarna vårdats under längre tid under 2024, sannolikt på grund av det större vårdbehovet. Det har medfört att vård dygnen utanför eget hem inte har minskat trots att de är fördelade över färre brukare. Behovet av de mest kostnadsdrivande vårdformerna varit särskilt högt under 2024, vilket även detta bedöms bero på komplexiteten i ärendena.

Trots de åtgärder nämnden vidtagit har vård dygnen alltså inte minskat i planerad omfattning, vilket har påverkat nämndens ekonomiska resultat.

Inför 2025 är det sannolikt att en stor del av dessa ärenden fortsatt är i behov av vård. Nämnden bedömer att det ger effekt att arbeta för färre vård dygn utanför eget hem till förmån för hemmaplanslösningar i de ärenden det är möjligt. Med det kommunbidrag

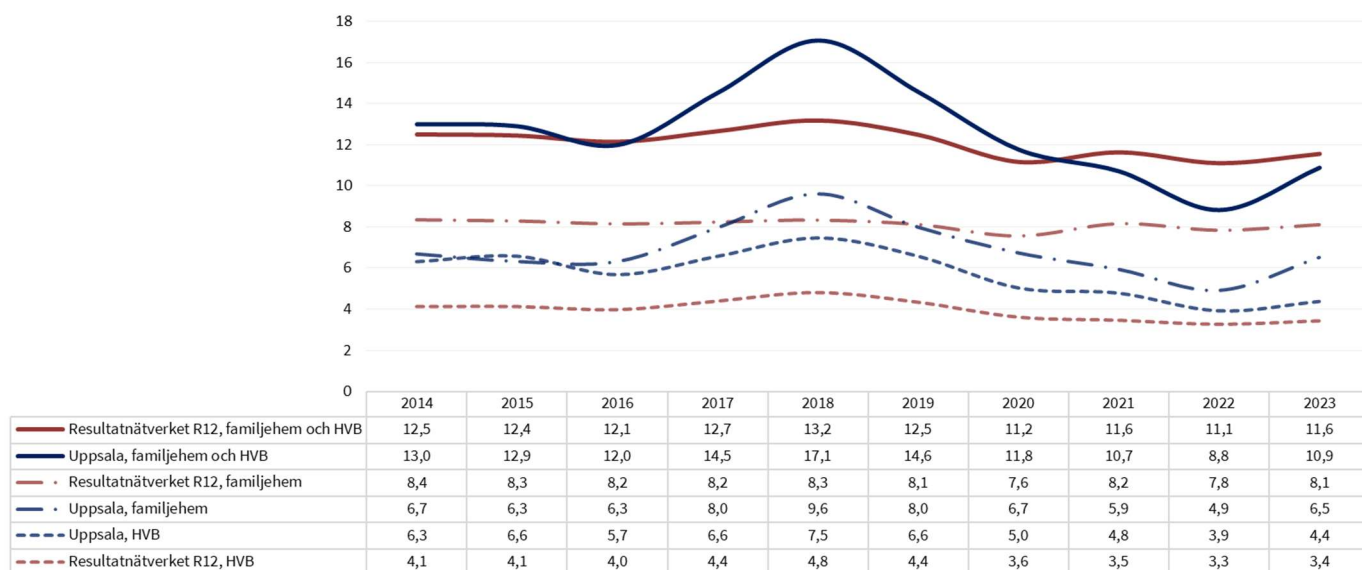
för 2025, som justerats utifrån nämndens förutsättningar, och de andra resultatförstärkande åtgärder som nämnden vidtar, så bedöms nämnden ha goda utsikter att uppnå budget i balans under 2025.

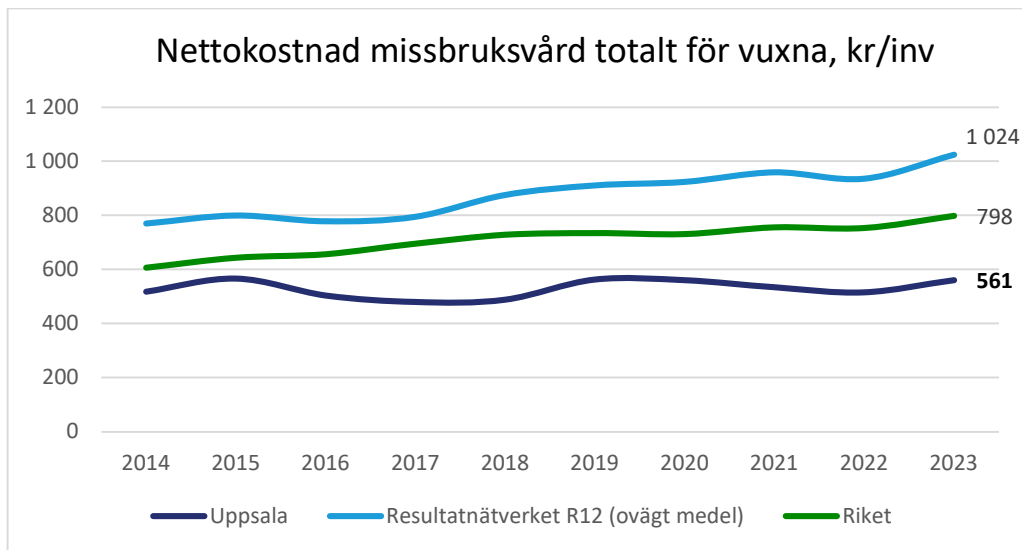
Trots att verksamheten gör ett underskott under 2024 indikerar inte en jämförelse med liknande kommuner att barn- och ungdomsvården avviker mot andra jämförbara kommuner, när nettokostnaden justeras för kommunernas invånartal.

I jämförelse med nätverket R12 har Uppsala inte heller anmärkningsvärt många barn- och ungdomar som placerats i familjehem eller HVB utan faktiskt något lägre än medelvärdet. Under 2018 var andelen placerade högre, men det förklaras av att Uppsala tog emot fler ensamkommande barn än många andra kommuner.

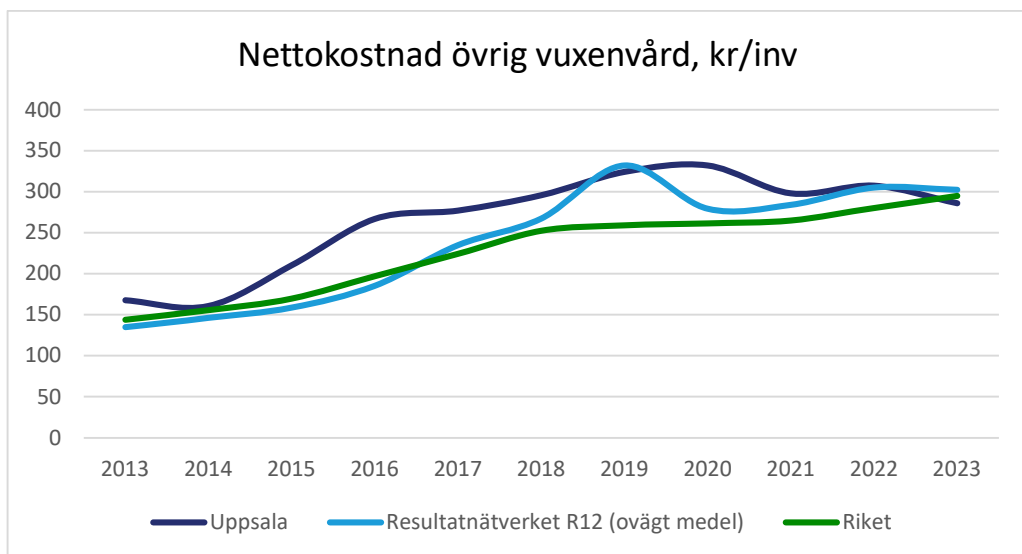
Barn och unga 0-20 år som har varit placerade någon gång under året, antal/1000 inv
Uppsala och jämförelsenätverket R12, familjehem och HVB

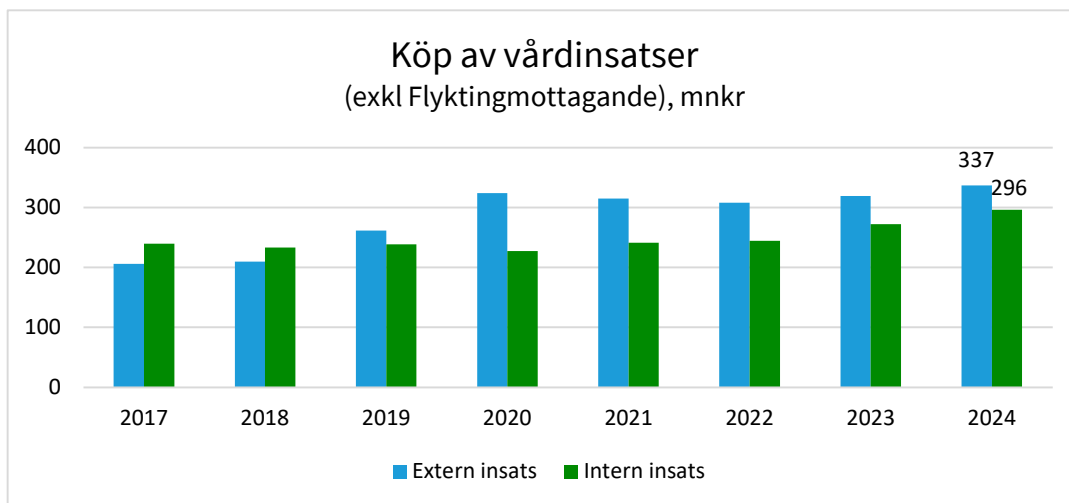
Vuxenvården delas in i områdena Missbrukarvård och övrig vuxenvård. När det gäller kostnadsutvecklingen för missbrukarvården så har Uppsala genomgående lägre nettokostnader än både riket och de jämförbara R12-kommunerna.

Nettokostnad för övrig vuxenvård fördelat per invånare är jämförbar med såväl andra kommuner i nätverket R12 som med alla kommuner.

Uppföljning av privata utförare

Socialnämnden har under 2024 köpt vårdinsatser för 337 miljoner kronor

Socialnämnden har granskat sina leverantörer med utgångspunkt från den plan som fastställdes i februari 2024, ”Plan för uppföljning av privata utförare 2024. Sett till helheten bedöms att nämndens leverantörer efterlever de avtal de ingått och att det finns utrymme för en god dialog, när behov av det uppstår.

Det finns mer än ett värde att värna kopplat till att nämndens brukare får en god omsorg hos nämndens leverantörer, till avtalat pris. Förutom att brukarna ska erhålla vård av hög kvalitet och bemötas med värdighet handlar det om allmänhetens förtroende för socialtjänsten och de ekonomiska resurser nämnden har att prioritera. Utöver uppföljningsplanen har socialnämnden därför vidareutvecklat sina rutinmässiga kontroller i samband med köp av vårdplatser. Ett exempel på detta är hur nämnden alltid kontrollerar leverantörer för anmärkningar som leverantören kan ha fått vid tillsyn. Detta görs via IVO:s tjänst ”Placeringsstöd”.

En kartläggning av hela vårdköpsprocessen har också inletts under 2024. Ambitionen är att skapa överblick över processen, hela vägen från det strategiska arbetet inför en ramupphandling till att en leverantörsfakturas attesteras. Med processkartläggningen som underlag får nämnden bättre förutsättningar att identifiera delar som kan förenklas, effektiviseras eller omarbetas – om ett sådant behov framkommer.

En del i nämndens interna kontrollprocesser handlar om att följa upp genomförda köp av vård. Här blir både leverantörerna och förvaltningen föremål för granskning eftersom endera parten kan bryta mot avtalet eller på andra sätt hantera kostnader på ett bristfälligt sätt. För att göra metodiken i egenkontrollen så effektiv som möjligt har nämnden provat tre olika upplägg i sin granskning av vårdkostnader. På så vis har nämnden dragit lärdomar i fråga om styrkor och svagheter i metoderna, men också utifrån vad granskningarna visade. Tillsammans med kartläggning av vårdköpsprocessen bäddar detta för ytterligare kvalitetshöjning avseende nämndens uppföljning av privata utförare.

Framtida utmaningar

› Implementering av ny socialtjänstlag

Den nya socialtjänstlagen kan kräva förändringar i arbetsätt och organisation som är utmanande att implementera på kort tid. Att utveckla och implementera nya arbetsätt vid sidan av det ordinarie arbetet riskerar att öka arbetsbelastningen för nämndens medarbetare. Utvidgningen av nämndens uppdrag kan också medföra behov av mer personalresurser och kan medföra ökade kostnader.

› Fortsatt höga eller ökande antal ärenden med komplexa behov

Om nämnden ser att målgruppen med komplext vårdbehov fortsatt är stor eller ökar riskerar nämndens insatskostnader öka. Samsjuklighet och omfattande vårdbehov medför också ökad arbetsbelastning.

› Ökande volymer i verksamheter som inte kräver myndighetsbeslut

Delar av nämndens verksamhet är inte kopplad till myndighetsutövning, exempelvis nämndens råd- och stödverksamhet och familjerådgivningen. Inom vissa verksamheter har efterfrågan ökat, och intentionen i den nya socialtjänstlagen är att bredda sådan verksamhet. Om efterfrågan ökar snabbare än nämnden kan ställa om så riskerar resurs- och personalbrist uppstå, och medföra köer och väntetider kan
b
l
i

› Fortsatt svårt att rekrytera erfarna socialsekreterare

Nämnden har ett pågående arbete för att stärka arbetsmiljön och säkerställa en god kompetensförsörjning. Detta har gett tydliga stegförflyttningar i en positiv riktning, men det är fortsatt utmanande att rekrytera erfarna socialsekreterare. Nämnder ser fortsatt risken att en försämrad arbetsmiljö kan leda till fler uppsägningar och ytterligare försämrade förutsättningar att rekrytera. Skulle nämnden ha för få erfarna socialsekreterare riskerar det att hämma förändringsarbetet, riskera rättssäkerheten i handläggningen och ge sämre resultat i nämndens verksamheter.

› Rekrytering av uppdragstagare

Om nämnden inte kan rekrytera familjehem och andra uppdragstagare i den utsträckning önskad utsträckning så behöver vårdbehoven tillgodoses via externa leverantörer. Det medför sannolikt högre kostnader.

› Effektiva behandlingsmetoder för allvarligt normbrytande beteende/kriminellt beteende hos barn och ungdomar

Behandlingsmetoderna för denna målgrupp har låg måluppfyllelse, och återfallsfrekvensen efter placering i exempelvis vård vid SIS-boenden är hög. Målgruppen riskerar att växa om inte effektiva behandlingsmetoder identifieras. Hög återfallsrisk i kriminellt eller normbrytande beteende är inte bara destruktivt för samhället i stort men också för barnet/ungdomen.

- › **Vårdtid i skyddat boende kan öka med anledning av ökad komplexitet i utredningsarbetet**

Lagen om placering av barn i skyddat boende innebär bland annat att biståndsbeslut ska fattas för varje medföljande barn. En utmaning i detta är att hålla vård

Nyckeltal

Bokslut 2024

Nämnd: [Socialnämnden](#)

Belopp i tkr

Skuggade celler = registrera uppgift

Barn och ungdomsvård enl SoL o LVU: Institutionsvård för barn och ungdom (5731)

	Bokslut 2024
1) Kostnad per vård dygn på institution	
Totala kostnader	178.503
Avgår: övriga intäkter*)	4.328
Nettokostnad	174.176
Antal vård dygn**)	32.380
Nettokostnad per vård dygn	5,4

*) Samtliga intäkter som tillfaller denna verksamhet exkl kommunbidrag.

**) Antal placeringsdygn för personer bokförda i Uppsala kommun med stadigvarande dygnet-runt-vistelse på institution under året.

2) Varav kostnad per vård dygn på externa institutioner

Totala kostnader	109.438
Avgår: övriga intäkter*)	4.328
Nettokostnad	105.111
Antal vård dygn**)	19.587
Nettokostnad per vård dygn	5,4

*) Samtliga intäkter som tillfaller denna verksamhet exkl kommunbidrag.

**) Antal placeringsdygn för personer bokförda i Uppsala kommun med stadigvarande dygnet-runt-vistelse på externa institutioner under året.

Ev kommentarer

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Nyckeltal

Bokslut 2024

Nämnd: [Socialnämnden](#)

Belopp i tkr

Skuggade celler = registrera uppgift

Barn och ungdomsvård enl SoL o LVU: familjehemsvård för barn och ungdom (5732)

	Bokslut 2024
1) Kostnad per vårddygn i familjehem	
Totala kostnader	173.209
Avgår: övriga intäkter*)	5.792
Nettokostnad	167.417
Antal vårddygn**)	98.016
Nettokostnad per vårddygn	1,7

*) Samtliga intäkter som tillfaller denna verksamhet exkl kommunbidrag.

**) Antal placeringsdygn för personer folkbokförda i Uppsala kommun med stadigvarande dygnet-runt-vistelse i familjehem under året

Ev kommentarer

Nyckeltal

Bokslut 2024

Nämnd: Socialnämnden

Belopp i tkr

Skuggade celler = registrera uppgift

Barn och ungdomsvård enl SoL o LVU: Strukturerad öppenvård (5733)

	Bokslut 2024
1) Kostnad per vårdtagare	
Totala kostnader	92.243
Avgår: övriga intäkter*)	379
Nettokostnad	91.864
Antal vårdtagare	8.438
Nettokostnad per vårdtagare	10,9

*) Samtliga intäkter som tillfaller denna verksamhet exkl kommunbidrag.

**) Antal personer folkbokförda i Uppsala kommun som får insats inom strukturerad öppenvård.

2) Varav kostnad per vårdtagare hos externa utförare

Totala kostnader	5.870
Avgår: övriga intäkter*)	0
Nettokostnad	5.870
Antal vårdtagare externt	249
Nettokostnad per vårdtagare externt	23,6

*) Samtliga intäkter som tillfaller denna verksamhet exkl kommunbidrag.

**) Antal personer folkbokförda i Uppsala kommun som får insats inom strukturerad öppenvård i privat regi.

Ev kommentarer

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Nämnd
SocialnämndenHandläggare:
Magnus BergmarkDatum:
2025-01-16Nämndbehandlad/nämndbehandlas:
2025-02-12

Version:

Bokslut 2024

Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2024	Årets resultat 2024	Årets resultat 2023	Helårsprognos resultat 202408
Politisk verksamhet	5	0	0	0
Vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning	0	-4	-2	-4
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna	234	10	10	14
Barn- och ungdomsvård	685	-32	-21	-40
Familjerätt och familjerådgivning	24	1	1	2
Flyktingmottagande	2	2	10	-1
Nämnden totalt	950	-24	-3	-30

Nämndens analys – sammanfattning

Socialnämnden hade ett underskott på 24 miljoner kronor för helår 2024. Avvikelsen motsvarar 2 procent av budgetramen (kommunbidraget) som var 950 miljoner kronor. Barn och ungdomsvårdens underskott var 36 miljoner kronor, varav 4 miljoner kronor avser barn och unga med funktionsnedsättning. Missbrukarvård och övrig vård för vuxna hade ett överskott på 14 miljoner kronor. Flyktingmottagande och Familjerätt och familjerådgivning hade ett överskott på 2 respektive 1 miljon kronor.

Nämnden hanterar ett stort antal ärenden och insatskostnaderna är högre än budget och föregående år både för barn och ungdomsvård och missbrukarvården. Verksamhet Flyktingmottagande har påverkats positivt av lägre volymer och en lägre kostnadsnivå, majoriteten av placeringar sker i familjehem.

Resultatet hade en positiv avvikelse på 6 miljoner kronor jämfört med den helårsprognos som lämnades i samband med delårsbokslutaugusti. Den främsta anledningen är högre ersättning på återsökta kostnader hos Migrationsverket jämfört med vad som beräknades i prognosen.

Nämndens resultat har försämrats med 21 miljoner kronor jämfört med 2023. Behovet av fler vårdtygn och omfattande vårdbehov står för kostnadsökningarna, jämfört med föregående år.

Det pågår ett kontinuerligt arbete med att minska antalet placeringar utanför eget hem både inom Barn och ungdomsvården och missbrukarvården. Förändringsarbetet i kombination med en volymjustering av kommunbidraget för 2025, ger förutsättningar för budget i balans kommande år.

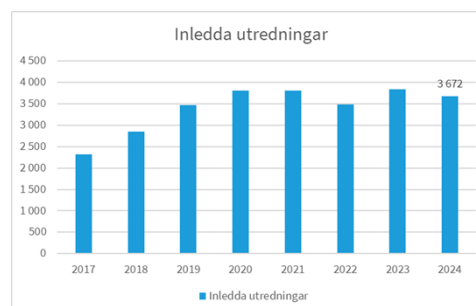
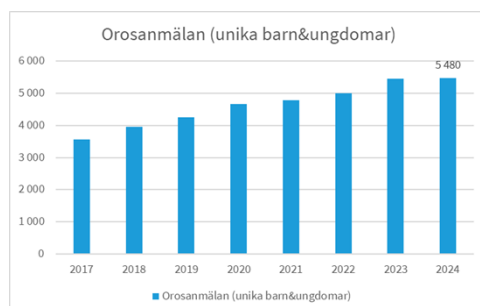
Resultat per verksamhet

Barn och ungdomsvård

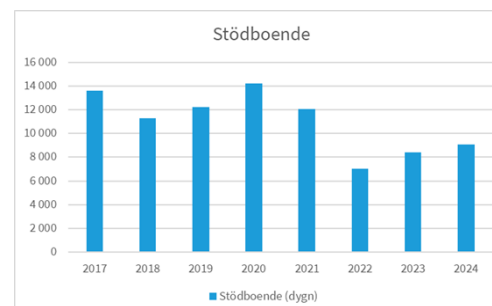
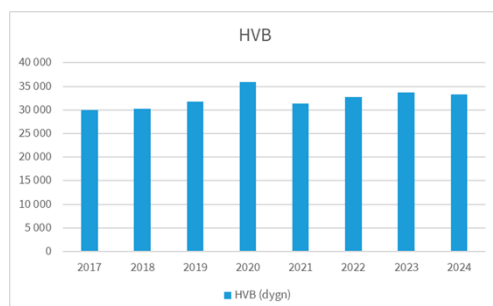
Barn och ungdomsvård, mnkr	Utfall 2024	Budget 2024	Prognos 2024	Utfall 2023
5731 HVB-vård barn och ungdom	-247	-231	-251	-251
5732 - Familjehemsvård barn och ungdom	-256	-242	-258	-235
5733 - Individuell behovsprövad öppenvård	-183	-189	-184	-164
5739 - Råd och stöd barn och ungdom	-31	-23	-32	-37
550 - Insatser enligt LSS	-4	0	-4	-2
Nettokostnad	-721	-685	-729	-690
Kommunbidrag	685	684	684	666
Resultat Barn och ungdomsvård	-36	0	-44	-24

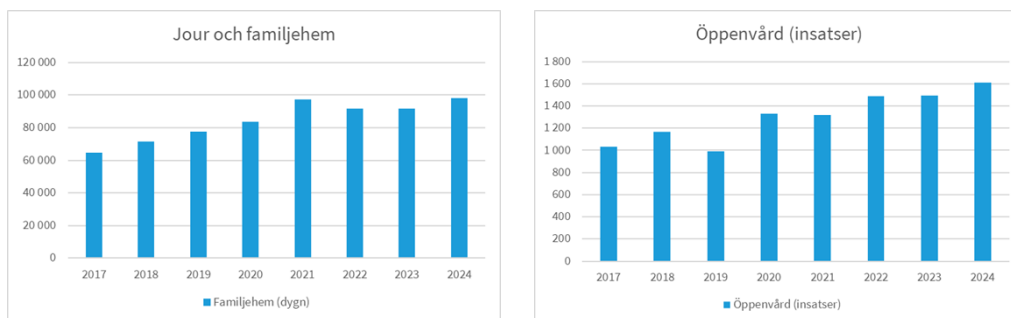
Barn och ungdomsvården har ett underskott på 36 miljoner kronor. Högre kostnader för vårdinsatser är främsta förklaringen till avvikelse jämfört med budget och föregående år. Delar av verksamhetens underskott var beräknat i förvaltningens detaljbudget. Det finns en obalans i fördelningen av kommunbidrag mellan verksamhet barn och ungdomsvård och missbrukarvård. Obalansen i kommunbidrag har justerats inför 2025.

Under flera år har antalet inkomna orosanmälningar ständigt ökat, under 2024 har ökningen avstannat och antalet är nästan oförändrat jämfört med 2023. Under året var 5 480 barn och ungdomar var aktuella med en anmälan. Antalet inledda utredningar har minskat med 4 procent jämfört med 2023 och var 3 672.

Även om inflödet har varit i nivå med föregående år så har behovet av placeringar utanför eget hem ökat under 2024. Antalet vårddygn utanför eget hem var 5 procent högre jämfört med 2023. Placeringar på stödboende och i familjehem har de största volymökningen på 7 procent per placeringsform. Antalet dygn på HVB inklusive SIS-placeringar var 1 procent lägre under 2024 jämfört med 2023. Antalet insatser inom öppenvård har ökat med 8 procent jämfört med föregående år.

Antalet barn med komplexa behov har varit högt, vilket har lett till dyra placeringar och fler vårddygn per placering. Samverkan med vård och omsorgsförvaltningen har utvecklats och fler barn har fått ett samordnat stöd från båda förvaltningarna vilket på sikt leder till minskade kostnader och ökad kvalitet för barn i målgruppen. Enheten för hedersrelaterat våld och förtryck har minskat placeringar i konsulentstöttade familjehem jämfört med föregående år. Detta beror delvis på förändrat arbetssätt och ungdomar har kunnat placeras i egna familjehem samt stödboende.

Andelen placeringar i egna familjehem har ökat i förhållande till konsulentstödda familjehemsplaceringar och var 59 procent jämfört med 56 procent föregående år. Verksamheten fortsätter att utveckla processerna kring rekryteringar av egna familjehem.

Det är ett stort fokus inom hela barn och ungdomsvården på tidigt förebyggande insatser. Det är en hög nyttjandegrad av intern öppenvård och det görs ytterst få externa köp av öppenvård. Det är även stort fokus på att hitta lösningar i barnets egna nätverk.

Arbetet med stabil bemanning har fortsatt och myndighetsutövningen har lägre antal vakanser och inhyrd personal än tidigare år. Ett resursteam har rekryterats under året och fungerar som extra bemanning och stöd till de övriga enheterna. Antalet inhyrd personal har mer än halverats jämfört med föregående år. Den positiva trenden beräknas fortsätta under kommande år.

Insatskostnad, mnkr	Utfall 2024	Budget 2024	Prognos 2024	Utfall 2023
5731 - HVB/stödboende för barn och unga	-203	-197	-209	-197
5732 - Familjehemsvård barn/ungdom	-173	-156	-172	-153
5733 - Individuellt behovsprövad öppen vård barn och unga	-92	-91	-92	-81
5739 - Råd och stöd barn och unga	-31	-31	-31	-34
550 - Insatser enligt LSS	-4	-4	0	-3
Alla verksamheter	-504	-479	-504	-468

Insatskostnaden för Barn och ungdom är 504 miljoner kronor och är en negativ avvikelse jämfört med budget på 25 miljoner kronor. Den största kostnadsavvikelsen är på familjehemsvården och stödboende. Kostnadsökningen ligger i nivå med det högre antalet vårddygn.

Missbrukarvård och övrig vård för vuxna

Missbrukarvård och övrig vård för vuxna, mnkr	Utfall 2024	Budget 2024	Prognos 2024	Utfall 2023
571 Missbrukarvård	-144	-147	-140	-137
572 Övrig vård för vuxna	-79	-87	-79	-71
Nettokostnad	-224	-234	-220	-208
Kommunbidrag	234	234	234	218
Resultat Missbrukarvård och övrig vård för vuxna	10	0	14	10

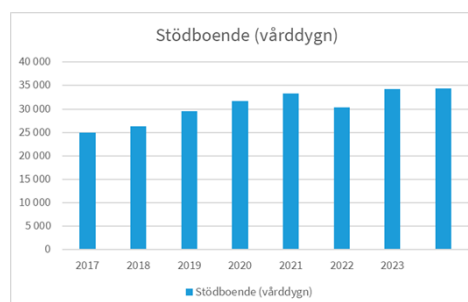
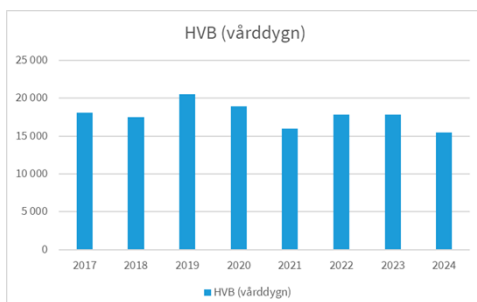
Verksamheten har ett överskott på 10 miljoner kronor, det var till stor del beräknat i förvaltningens detaljbudget, då det finns en obalans i kommunbidraget mellan Missbrukarvård och Barn och ungdomsvården. Obalansen är justerad inför 2025. Verksamheten har haft högre kostnader för vårdsinsatser under året jämfört med budget och föregående år.

Insatskostnad, mnkr	Utfall 2024	Budget 2024	Prognos 2024	Utfall 2023
571 Missbrukarvård	-109	-107	-107	-106
572 Övrig vård för vuxna	-19	-18	-18	-19
Alla verksamheter	-128	-125	-125	-125

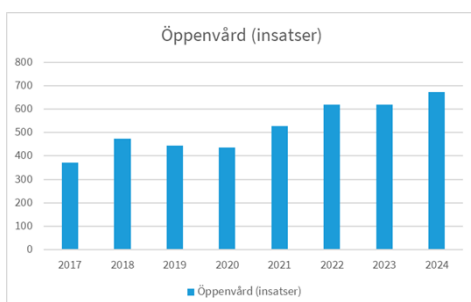
Insatskostnaden var 128 miljoner kronor för året, det var 3 miljoner kronor högre jämfört med budget och föregående år.

Beroende

Det har under året varit ett högt inflöde både gällande egna ansökningar och anmälningar på beroendevården. Totalt sett har antalet vårddyggn på HVB varit lägre under 2024 jämfört med 2023, dock så har det varit en markant ökning av antalet tvångsvårdade vid SiS-institutioner under hösten. Detta har medfört att insatskostnaderna för året varit högre än budgeterat. Det är vanligt förekommande att personer som är i behov av vård har en komplex samsjuklighet vilket gör att långa vårdtider är nödvändigt även utanför tvångsvården. Kring dessa ärenden pågår ett utvecklingsarbete för ökad samverkan och ansvarstagande med vård och omsorgsförvaltningen och även med regionen i viss utsträckning.

Antalet vårddyggn på HVB är 13 procent lägre jämfört med 2023 och antalet dygn på stödboende är 1 procent högre jämfört med 2023. Andelen SiS-dyggn har varit betydligt högre 2024 jämfört med föregående år, drygt 5 000 vårddyggn jämfört med drygt 3 500 dygn 2023.

Antalet öppenvårdsinsatser har ökat med 9 procent jämfört med 2023 för beroendevården.

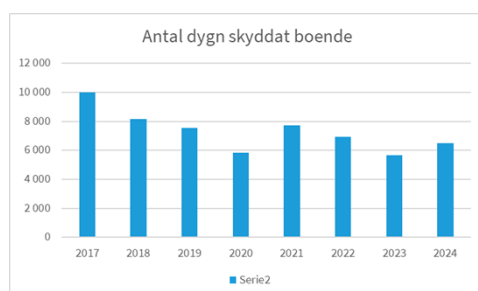
Andelen som sökt stöd för spelberoende har varit stort framför allt efter sommaren. Även andelen våldsutövare som sökt hjälp har varit högt. Kostnaderna för behandling mot spelberoende och för våldsutövare har därför liksom föregående år varit högt. Många har ett omfattande psykiskt sämre mående som kräver längre behandlingstider.

Avhopp

Inflödet till avhopparverksamheten har varierat under året. För denna grupp är generellt vårdtiderna avsevärt längre än inom beroendevården. Hittills har en stor del av kostnaden kunnat återsöktas via polismyndigheten. Prognosen för inflödet av ärenden är svårt att förutsäga. Verksamhetens kostnader har varit i nivå med budget.

Våld i nära relation

Kostnaderna för våld i nära relation har under året varit högre än budgeterat. Även om verksamheten i hög utsträckning jobbar med öppenvårdslösningar har flera personer behövt skyddsplacering. Den förändrade lagstiftningen gällande medföljande barn har också förlängt vårdtiderna, då utredningstiderna för barnen krävt detta.

Antalet dygn i skyddat boende var 15% högre 2024, jämfört med 2023.

Boendeenheterna

Boendeenheterna har haft en positiv avvikelse jämfört med budget. De bostadssociala kontrakten fortsätter att minska succesivt och antalet missiv har varit stabilt under året.

Implementeringen av Bostad först har fortsatt under året och följt planering. En stor utmaning är avsaknad av lämpliga bostäder.

Familjerätt och familjerådgivning

Familjerätt och familjerådgivning, mnkr	Utfall 2024	Budget 2024	Prognos 2024	Utfall 2023
581 Familjerådgivning	-4,6	-4,6	-4,6	-3,5
589 Familjerätt	-18,2	-19,6	-18,1	-16,4
Nettokostnad	-22,8	-24,1	-22,6	-19,9
Kommunbidrag	24,1	24,1	24,1	20,7
Resultat Familjerätt och familjerådgivning	1,3	0,0	1,5	0,9

Familjerätt och familjerådgivning hade ett positivt resultat på 1,3 miljoner kronor. Familjerätten hade under året högre kostnader för umgängesstöd jämfört med de senaste åren, vilket förmodas är en senkommen effekt av behov som fått anstå under pandemin. Den högre kostnaden var beräknad i budget.

Familjerådgivningens kostnader följer budget. Kösituationen har under året varit tillfredsställande med ingen eller endast liten väntetid.

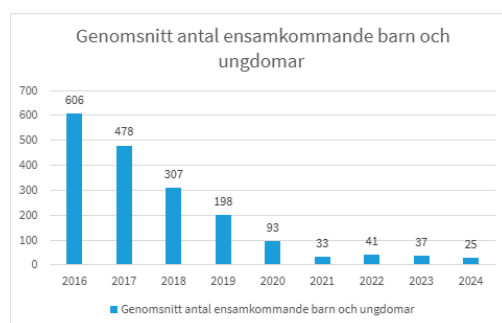
Flyktning mottagande

Flyktningmottagande, mnkr	Utfall 2024	Budget 2024	Prognos 2024	Utfall 2023
610 Flyktningmottagande	-1	-2	-4	7
Nettokostnad	-1	-2	-4	7
Kommunbidrag	2	2	2	2
Resultat Flyktningmottagande	2	0	-1	10

Verksamhet Flyktningmottagande har ett positivt resultat på 2 miljoner kronor.

Resultatet påverkas positivt av att insatskostnaderna kan hållas förhållandevis låga, en majoritet av placeringarna sker i familjehem.

Verksamheten finansieras till stor del av intäkter ifrån Migrationsverket, därav låg nettokostnad. Total kostnad för verksamheten är 24 miljoner kronor för 2024.

Verksamheten hade i genomsnitt 25 aktuella ärenden under 2024 och är den lägsta nivån på flera år.

Insatskostnad, mnkr	Utfall 2024	Budget 2024	Prognos 2024	Utfal helår 2023
610 - Flyktningmottagande	-10	-15	-12	-16
Alla verksamheter	-10	-15	-12	-16

Insatskostnaden var 10 miljoner kronor för året, lägre kostnad jämfört med budget och föregående år.

Investeringar

Belopp i miljoner kronor	KF-budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Helårsprognos 202408
Investeringar	1,0	0,2	0,0	1,0

Investeringar för 2024 var 0,2 miljoner kronor och avser inventarier inom nämndens egen regi.